

28 OBSERVANT

INSTITUUT SPORTGENEESKUNDE KRIJGT TWEE JAAR RESPIJT

Het Instituut Sportgeneeskunde Limburg heeft van het provinciebestuur twee jaar extra tijd gekregen om te proberen zichzelf te bedruipen. Daarmee is de werkgelegenheid van tien medewerkers van het instituut voor Bewegingswetenschappen voorlopig gered. Gedeputeerde Staten hebben maandag laten weten dat de jaarlijkse subsidie van 777.000 gulden niet zoals eerder was aangekondigd op 1 januari 1991 wordt ingetrokken, maar pas op 1 januari 1993. Het ISL moet dan eerst schriftelijk beloven dat het in de tussentijd de personeelsformatie aanpast aan de derde geldstroom en dat het afziet van wachtgeldaanspraken tegenover de provincie.

Tegen het voornemen om de subsidiëring abrupt te beëindigen is door het college van bestuur geprotesteerd in een brief aan Gedeputeerde Staten. Het ISL-bestuur had al een AROB-procedure tegen het voornemen aangespannen, omdat het op grond van afspraken met het ministerie van WVC, de oorspronkelijke subsidiegever, recht meent te hebben op een vaste jaarlijkse uitkering van het bedrag.

De versoepeling van het standpunt van Gedeputeerde Staten komt even onverwacht als in januari de beslissing kwam om de subsidie stop te zetten. Ook nu weer is het college van bestuur niet op de hoogte gebracht. Volgens collegevoorzitter drs. L. Vredevoogd is dat strikt genomen niet nodig, omdat het ISL een eigen rechtspersoon is. "Maar het gaat om een beslissing waarvan de gevolgen worden afgewenteld op de universiteit, omdat die mensen formeel hier in dienst zijn".

Kennelijk is het dagelijks bestuur van de provincie ingegaan op het pleidooi van de universiteit voor een behoorlijke afbouwregeling, die het instituut in de gelegenheid stelt een ander beleid te ontwikkelen, dat gericht is op het verwerven van inkomsten uit contract-onderzoek. In feite is dat in strijd met de doelstellingen van het ISL. Inkomsten uit de derde geldstroom kunnen nu alleen binnenkomen via het instituut voor bewegingswetenschappen.

De subsidie van de provincie is de enige bron van inkomsten van het ISL. Het instituut betaalt met dat geld de salariskosten van tien personeelsleden die om organisatorische redenen zijn ondergebracht bij het universitaire Instituut voor Bewegingswetenschappen.

In een gesprek met het college van bestuur is het ISL-bestuur bezig een plan op te stellen om te komen tot een onafhankelijke financiële positie. In ruil daarvoor heeft het college toegezegd dat het zich hard zou maken voor een behoorlijke overgangsregeling en dat het bij eventuele ontslagen de reorganisatieprocedure zou toepassen. Dat houdt in dat de universiteit zich inspant om ontslag te voorkomen door binnen de universiteit naar een andere plaats te zoeken.

Negen jaar geleden kreeg het ISL de subsidie van 7,7 ton min of meer in de schoot geworpen. Het geld was afkomstig van het ministerie van WVC, dat op die manier zijn bijdrage wilde leveren aan het PNL-beleid, dat gericht was op versterking van de werkgelegenheid in

Limburg. Sinds 1 januari zijn alle PNL-gelden, die tot dan toe door het ministerie werden beheerd, overgeheveld naar de provincie. Die mocht ermee doen wat ze wilde, als ze de uitbetaling maar binnen de bestaande wettelijke normen voor subsidie bracht. Volgens de provincie was in het geval van het ISL geen sprake van activiteit waarvoor zij de kosten moest dragen. Volgens GS-lid Kockelkorn ging het om een para-universitair instituut dat bovendien geen provinciale, maar een nationale uitstraling had. Dr. Frans Verstappen, voorzitter van het ISL is nog lang niet tevreden met het nieuwe voorstel van de provincie: "Je kunt onmogelijk van ons vragen dat wij ons helemaal zelf gaan bedruipen. Er blijft altijd een gedeltelijke structurele subsidie nodig, want onze hoodtaak is het verrichten van wetenschappelijk onderzoek. Of dat nu komt van de universiteit, het ministerie van WVC of van de provincie, ik hoop dat een de drie inziet dat we daar niet om heen kunnen. Zolang we daar geen duidelijkheid over hebben, blijft de AROB-procedure gewoon lopen".

Jacques Herraets

Wammes Bos

Aio's in hoger beroep na verliezen kort geding

Het Landelijk overleg van assistenten-in-opleiding (het Laioo) gaat in hoger beroep tegen de uitspraak in kort geding van de Haagse rechter Porthéine, die heeft bepaald dat de korting op de aio-salarissen niet onrechtmatig is. Bovendien zal het Laioo afzonderlijke procedures aanspannen tegen de Vrije Universiteit Amsterdam en de katholieke universiteiten van Nijmegen en Tilburg.

In het kort geding hebben de aio's geëist dat hen het volledige salaris volgens de bij het Rijk gehanteerde salarisschaal 10 wordt uitbetaald. Formeel worden de aio's weliswaar aangesteld in een voltijdse universitaire betrekking, maar op hun salarissen wordt een korting toegepast voor de tijd waarin zij geen productief werk doen in verband met hun opleiding. Die korting bedraagt voor het eer-

ste jaar van de aanstelling 45 procent, wat afloopt tot 15 procent in het vierde en laatste jaar van de betrekking.

De aio-vereniging heeft het geding, dat diende voor de president van de Haagse rechtbank, verloren. Afgelopen vrijdag, 23 maart, heeft rechter mr. R.R. Porthéine de vorderingen van de aio's afgewezen. Laioo-voorzitter Jeroen Doornik vindt echter dat de rechter niet is ingegaan op een van de argumenten van zijn vereniging. De kortingen die aio-salarissen worden toegepast zijn volgens het Laioo volstrekt willekeurig en staan in geen enkele relatie tot de hoeveelheid opleiding die de aio's ontvangen. In de praktijk zou een aio gemiddeld gedurende slechts 13 procent van zijn tijd opleiding genieten. Volgens Doornik maakt het Laioo daarom een goede kans in hoger beroep.

Jos Dohmen/HOP

Ook Kremers krijgt Tanspenning

Onder de ongetwijfeld talloze cadeautjes en eerbewijzen die 'gouverneur' Sjeng Kremers bij zijn afscheid in april zal vergaren, bevindt zich ook een bijdrage van deze universiteit. In zijn jongste vergadering heeft de universiteitsraad op voorstel van het college van bestuur besloten de dr. J.G.H. Tanspenning, het hoogste eerbetoon van de RL, aan Kremers uit te reiken. Kremers heeft zich zeer verdienstelijk gemaakt voor de opbouw en de ontwikkeling van deze universiteit, vinden college en U-raad. De penning is genoemd naar de eerste voorzitter van het college van bestuur, dr. J.G.H. Tans.

In de U-raad werden wel lichte bedingen geopperd tegen het uitreiken van de penning zo kort nadat ex-AZM-voorzitter Verhey hem heeft ontvangen, nog geen vijf maanden geleden. De vrees werd geuit dat dit wellicht tot enige devaluatie van de penning zou kunnen leiden, zeker omdat het erop gaat lijken dat hooggeplaatste personen die vertrekken de penning min of meer automatisch ontvangen. Daar was in dit geval echter geen sprake van, bezwoer het college van bestuur.

Informatie- en opinieblad van de
Rijksuniversiteit Limburg.
Redactie-adres: Postbus 616,
6200 MD Maastricht. Tel. 043-887174

Tiende jaargang, nummer 28, 29 maart 1990

Inhoud

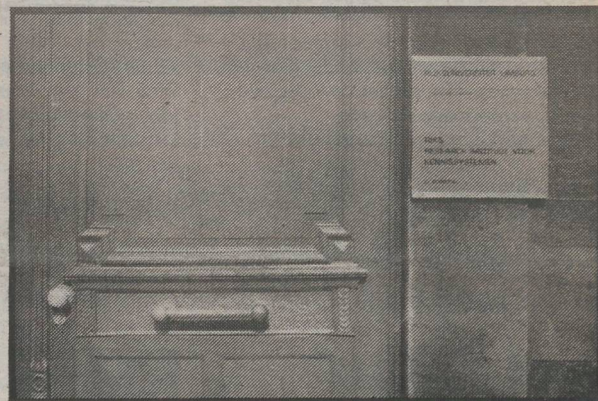
Pagina 7

Memoires van Maarten

Anderhalf jaar lang werd hij door de media gekoesterd als Nederlands onbetwiste studentenleider. Maarten van Poelgeest, voormalig voorzitter van de Landelijke Studenten Vakbond LSVB, heeft nu al zijn 'memoires' gepubliceerd. Niet gehinderd door enig gebrek aan zelfvertrouwen roddelt hij er lustig op los. Zo deden wij dat dus, luidt de misleidende titel. Want de spannende, smakelijke en irritante anecdotes hebben maar één hoofdpersoon. Ik, Maarten.

Pagina 8

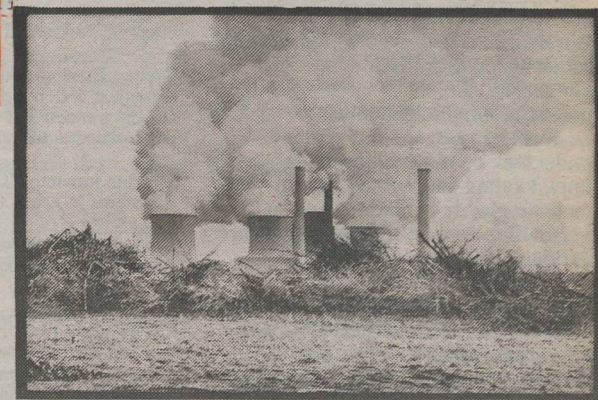
RIKS

Er lijkt alweer een onderzoeksinstituut in nood te verkeren. Het gaat om het RIKS, het Research Instituut voor Kennis Systemen, dat zich beweegt op het terrein van de kunstmatige intelligentie. De RL-hoogleraren die dicht bij of op dit vakgebied werken maken zich grote zorgen over de prestaties van het RIKS. Sommigen vrezen zelfs dat het de boot heeft gemist en nooit meer wat kan worden. De universiteit zou zich uit de (toch al nauwelijks bestaande) samenwerking moeten terugtrekken, vinden zij. Anderen hebben hun hoop op een reddingsplan gevestigd. Directeur Drazan zelf snapt de commotie niet: volgens hem gaat het goed, hij heeft gewoon tijd nodig gehad om de zaak op te bouwen.

Pagina 16

Bruinkool

Een van de grofste schendingen van het aangezicht van de aarde bevindt zich op enkele tientallen kilometers van Maastricht, in de stedendriehoek Aken-Bonn-Mönchengladbach. Niets ontziende bruinkolenbaggers graven het graf van een wijde omgeving. Het einde is nog lang niet in zicht. De streek lijkt een fatalespiraal terecht gekomen te zijn, die dreigt te eindigen in een gigantische gifbelt.

Overlevingsplan kan leegloop niet voorkomen

LERARENOPLEIDING KRIJGT TOCH GELD VAN COLLEGE EN FACULTEIT

Het voortbestaan van de eerstegraads lerarenopleiding EGLO is voorlopig gegarandeerd. College en faculteitsbestuur gezondheidswetenschappen willen ieder één ton per jaar betalen, waarmee ongeveer de helft van de negen formatieplaatsen behouden kan blijven. Voor de overtollige medewerkers is een interfacultaire herplaatsingscommissie ingesteld. Het gros van de huidige medewerkers van de EGLO heeft inmiddels het zekere voor het onzekere genomen en een andere functie geaccepteerd.

Medio vorig jaar werd duidelijk dat het ministerie van O&W de bekostiging van de experimentele EGLO per 1 september '90 zou stopzetten. De EGLO verzorgt de didactische scholing in de vakken verpleegkunde, fysiotherapie, ergotherapie, diëtetiek en logopedie, maar sinds enkele jaren zijn HBO-docenten niet meer verplicht zo'n opleiding te volgen. Hierdoor verviel de wettelijke grondslag van de EGLO en stopt binnenkort dus ook de bekostiging. Begin februari kregen de twaalf medewerkers van de lerarenopleiding (9 fte.) door het college derhalve hun ontslag aangezegd. Onder grote druk van het Georganiseerd Overleg en de commissie Algemene en Personele Zaken moest dit besluit echter vrijwel onmiddellijk worden opgeschort: de reorganisatiecode zou onzorgvuldig zijn toegepast en bovendien moest de EGLO eerst de kans krijgen een 'overlevingsplan' op te stellen. Inmiddels is een commissie ingesteld die de zorgvuldige gang van zaken rond de uitvoering van de reorganisatie moet bewaken. En de EGLO heeft onlangs een overlevingsplan gepresenteerd dat voorziet in drie 'kernactiviteiten', waarmee het nieuwe Opleidingsinstituut voor docenten in de gezondheidszorg vanaf september '92 kostendekkend kan opereren.

Kernactiviteiten

Allereerst verwacht men dat de overheid de RL zal aanwijzen als expertisecentrum voor het opleiden van HBO-docenten. Inmiddels heeft de tweede kamer namelijk besloten dat die docenten weldegelijk enige didactische bekwaamings

moeten opdoen. De beslissing over de eventuele toewijzing van Maastricht als gesubsidieerd expertisecentrum wordt nog dit voorjaar verwacht.

Het tweede element van het overlevingsplan betreft het voorstel om een commerciële vakdidactische opleiding van docenten in het gezondheidszorgonderwijs op te zetten. De opleiding moet dan volledig bekostigd worden door de cursusgelden: twintig deelnemers zouden één ton moeten opbrengen.

De derde poot van het nieuwe instituut betreft derde geldstroom-activiteiten op het gebied van onderzoek en dienstverlening. Daarmee hoopt men vanaf 1992 twee ton per jaar te kunnen binnenhalen. Gedacht wordt aan activiteiten als nascholing of tijdelijke detachering van medewerkers als adviseurs bij HBO-instellingen. Dat gebeurt nu bijvoorbeeld al bij de Hogeschool Nijmegen.

De beoogde activiteiten moeten de komende twee jaar verder uitgewerkt worden. Om het totale plan te realiseren, zijn er vanaf september '92 vijf formatieplaatsen nodig. College en faculteitsbestuur willen in de tussenliggende tijd garant staan voor de financiering van die plaatsen, omdat ze de nieuwe plannen levensvatbaar achten en willen voorkomen dat expertise verloren gaat. Ook met het ministerie van O&W is nog overleg gaande over een mogelijke 'overbruggingsfinanciering'.

Leegloop

Veel medewerkers van de EGLO hebben inmiddels een andere functie binnen of buiten de RL gezocht. Door die leeg-

loop moet EGLO-coördinator Henk van Berkel zelfs nieuwe medewerkers werven om de opleiding de komende twee jaar draaiende te houden. Zijn "vrolijke zucht" over de toezegging van college en faculteitsbestuur wordt hierdoor overschaduwd.

"Die herplaatsingscommissie heeft erg goed gewerkt, ze heeft zelfs te goed aan mijn staf gezogen. Technisch gezien is het personele probleem wel opgelost, want er vallen geen gedwongen onslagen. Maar kwalitatief gezien heb ik er een probleem bijgekregen, want zoals het er nu uitziet kan ik per 1 september nog op 2.1 formatie rekenen, waarvan 0.8 tijdelijk. Terwijl ik op z'n minst vier wp-plaatsen en anderhalve nwp-plaats nodig heb om de opleiding in september met zo'n tachtig studenten van start te laten gaan. Dat betekent dat ik snel nieuwe mensen moet zoeken, die natuurlijk veel minder ervaring hebben dan de mensen die opstappen."

Van Berkel neemt de scheidende medewerkers hun vertrek niet kwalijk.

"Een deel van de vertrekkende medewerkers heeft weliswaar een arbeidscontract aangeboden gekregen bij het nieuwe Opleidingsinstituut voor docenten in de gezondheidszorg, zoals we voortaan zullen heten. Maar dat contract kan verandert worden wanneer een en ander in '92 niet succesvol blijkt te zijn. Ons hangt bovendien al vanaf juni vorig jaar een donkere wolk boven het hoofd, dus ik geef die mensen groot gelijk dat ze eieren voor hun geld kiezen."

Emely Nobis

bij Groen Links, maar dat heeft ook niets geholpen. Ze kreeg tweeëntwintig stemmen.

Wel in de gemeenteraad komt Theo Bovens, hoofd bureau onderzoek van de economische faculteit: hij was lijsttrekker van het CDA. Bovens scoorde echter relatief laag. Wellicht door de persoonlijke campagne van veel CDA-raads-kandidaten werd slechts 32 procent van de ruim 18.000 CDA-stemmen op de lijsttrekker uitgebracht. Voor de PvdA is dat percentage 43 procent, voor D'66 60 procent en voor Groen Links 66 procent. De VVD tenslotte voerde als lijstduwers ondermeer de professoren Greep en Penn (AZM) op. Ze deden het niet slecht, ook al verloor de VVD een zetel, zodat men nu met nog slechts drie liberalen is vertegenwoordigd. Met hondervierenveertig (Greep) en zesenzeventig (Penn) stemmen vervulden de medici hun politieke plicht.

De studenten op de kieslijsten blijven zelfs achter bij de RL-medewerkers. Raymond Franx (rechten, nummer 25 PvdA) vergaarde zesentwintig stemmen en Ingeborg Stadhouders (rechten, nummer 26 CDA) tweeëndertig. Glorieuze winnaar bij de studentenpolitici is economiestudent Marnix Muurmans van D'66: achtenvijftig stemmen. Voorwaar

Wereld op drift

Op donderdag 1 maart j.l. kwam NRC Handelsblad met een opmerkelijk artikel - een vraaggesprek met de nieuwe minister van onderwijs -, waarvan de inhoud werd samengevat onder een dubbele kop: 'Kleine scholen hebben volgens minister Ritzen minder tijd voor extra begeleiding' en 'Schaalvergroting is onderwijskundig van belang'.

Eindelijk dus!

Maar dit stuk werd tevens vergezeld van een nadere toelichting, die aldus begon: "Voor het eerst in de geschiedenis van de Nederlandse sociaal-democratie beginnen in deze kring katholieke politici op de voorgrond te treden". De Partij van de Arbeid was altijd doordrenkt met vrijzinnige en zelfs calvinistische tradities. Tans en Van Kemenade waren de uitzonderingen. Met drie zuidelijke politici is daaraan nu een einde gekomen. Bij minister Alders (milieu) en fractievoorzitter Wöltgens straalt hun achtergrond duidelijk door in hun gedrag.

Daarbij moet men echter niet over het hoofd zien, dat ik al in 1966 in een artikel in De Limburger kon constateren, dat 'op grond van de feiten, de politiek (is) omgedraaid. Men heeft lang gedacht de klok te kunnen terugdraaien, maar dat is niet gelukt. Dat kon ook niet. Het was een andere wereld, die van de Wereldoorlog. Het begin van de nieuwe tijd. In deze vernieuwde maatschappij speelt de levensbeschouwing geen rol meer. Het is niet meer verboden om lid te zijn van de Partij van de Arbeid. Men durft de PvdA niet meer in de hoek te schoppen. Ik ben benieuwd hoe lang het christendom als zodanig nog politiek kan bedrijven'. Nog steeds ...

Maar van Ritzen vernemen wij nu in de NRC, dat hij 'ook die andere bron van heiligheid, de katholieke kerk, al in de jaren zestig vaarwel (zei)'. Letterlijk: "Ik ben er in 1967 uitgestapt naar aanleiding van de encycliek Humane Vitae. Het bestuur van de Unie van Katholieke Studenten, waarvan ik secretaris buitenland was, heeft de paus toen nog een telegram gestuurd om hem de kans te geven zijn encycliek terug te trekken. De katholieke kerk kwam op mij steeds meer over als een instituut met een autoritaire structuur, waarin ik mij steeds minder thuis voelde. Het is dan prettig om een moment te hebben van: tot hier en niet verder!"

Niet verder.

Dat daarmee ook onderwijskundig heel wat meer bedoeld is dan in het NRC-artikel tot uitdrukking kwam, bleek een week later reeds in een ander vraaggesprek, dat in Observant van 8 maart verscheen. Even duidelijk en openhartig ging de minister, ook bij die gelegenheid, opnieuw in op onderwijskundige problemen. En wel op die, welke hem in zijn ambt zeer speciaal bezig houden. Vanzelfsprekend kan iedereen zelf kennis nemen óók van de inhoud van deze stellingname. Maar het is belangrijk genoeg om hier alvast te verwijzen naar enkele hoofdpunten daarvan. Onderwijsprogramma's worden gemakkelijk vrij kritiekloos van jaar op jaar overgenomen, en de frisse blik van een commissie van buitenstaanders kan dan zo en dan zeer verhelderend werken. Is de samenhang nog wel goed? Is de stof nog wel up to date? Komt de structuur nog wel met de inhoud overeen? Dat zijn vragen, die een studierichting zichzelf regelmatig zou moeten stellen.

Meer structuur in de opleiding staat Ritzen trouwens óók voor ogen, waar het de tweede fase van het wetenschappelijk onderwijs betreft. Niet voor niets was de eerste inhoudelijke notitie van de nieuwe minister gewijd aan de onderzoekscholen. Want een goed gestructureerde opleiding voor toponderzoekers ligt Ritzen terecht na aan het hart.

"Ik heb hierover inderdaad zeer uitvoerige ideeën, maar toch - aldus de minister - probeer ik die voor me te houden. Ik heb geprobeerd een dergelijke notitie zoveel mogelijk in de vragende vorm te stellen. Ik had er ook een dikke nota over kunnen schrijven, maar dat strookt niet met mijn ideeën over hoe je moet besturen. Nu geef ik zo'n commissie gelegenheid de kritiek op mijn standpunten meteen op een constructieve manier te verwerken, namelijk in het formuleren van het voorstel zelf". Het is duidelijk, dat het op inzichten als deze mogelijk moet zijn, een geheel nieuw systeem op te bouwen van een vernieuwend onderzoek- en onderwijsbestel. Dat zal vast en zeker blijken. Negatieve notities, als in het Observantnummer van 15 maart, doen daar mijns inziens niets aan af.

Dr. J.G.H. Tans

Universitaire kandidaten doen het slecht bij verkiezingen

De Maastrichtse kiezer is niet erg onder de indruk van de raads-kandidaten die studeren of werken aan de Rijksuniversiteit Limburg. Dat blijkt uit de cijfers van de gemeenteraadsverkiezingen van 21 maart.

De PvdA stortte ineen - ze verloor vijf van haar achttien zetels. Dat kan Ad Geers, hoogleraar publiekrecht en als nummer 12 op de PvdA-lijst nog net gekozen, natuurlijk niet verweten worden. Maar tweeëntwintig voorkeursstemmen is toch wel erg weinig. Vooral als bijvoorbeeld nummer 18 duizendtachtig stemmen weet te vergaren en nummer 19 nog altijd vierhonderdelf. Geers heeft geen achterban.

Hetzelfde geldt voor Wim Kuiper, ook van de rechtenfaculteit en nummer 12

voor het CDA. Met negenenvijftig stemmen verliest hij het zelfs nog van Geers. Pas de nummer 19 van het CDA scoort lager dan Kuiper. Toch won het CDA een raadszetel en bezet nu vijftien stoelen in het stadhuis.

Beide heren worden gepasseerd door RoosMarie Bal (verplegingswetenschappen). Als vierde op de lijst van Groen Links kreeg ze hondervierenzeventig rode vakjes voor haar naam. Maar ze komt niet in de raad, Groen Links veroverde niet meer dan twee zetels. Richard Janssen, gezondheidseconoom, Michiel Heldeweg, milieurecht, en Huub Spoor-mans, ook van de rechtenfaculteit, stonden op sowieso onverkiesbare plaatsen, en kregen het vertrouwen van respectievelijk achttien, zestien en achttien Maastrichtenaars. Buiten Universitair Lid van de universiteitsraad (BUL) Hennie de Boer prijkt op de op één na laatste plaats

een nieuwe Jan Terlouw; hij klopte eveneens hoogleraar fysiologie Rob Reneman, elfde bij D'66 en goed voor eenendertig voorkeursstemmen, en Gerard Bos (interne geneeskunde) die tweeëntwintig mensen zo gek kreeg. D'66 explodeerde overigens van één naar vier zetels.

De uitslagen van de Maastrichtse verkiezingen per stembedistrict bevestigen enkele vooroordelen over het karakter van de verschillende stadswijken. Het CDA (totaal 35,3%) haalt in Heer en Amby zestig procent van de stemmen, de PvdA (32,9%) bereikt datzelfde percentage in Daalhof en Pottenberg en Groen Links

(5,8%) deed het in De Heeg relatief goed: vijftien procent van de stemmen. Ook Wyck blijkt gevoelig voor Groen Links, maar dat is vooral een D'66-wijk. Uiteraard deed de VVD het uitstekend in stembedistrict Biesland/Campagne. Eén van de stembureaus tussen de villa's aldaar had ook het hoogste opkomstpercentage: 77,5 procent. De compensatie komt uit Oostermaas, daar stemde minder dan vijftien procent van de mensen, en uit Malberg. Het stembureau Dukaatplein in die wijk noteerde 38,7 procent.

Geert Dekker

Commissie voor onderzoekscholen

Minister Ritzen wil volgende week zeven topfiguren uit universitaire kring en bedrijfsleven installeren als lid van een commissie die zal adviseren over de opzet van onderzoekscholen (graduate schools) in het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek. De commissie komt onder voorzitterschap te staan van prof.dr. A.H.G. Rinnooy Kan, hoogleraar econometrie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

De tijdelijke commissie 'Onderzoekschool' wordt op 2 april door minister Ritzen geïnstalleerd. Even zwaar als het

onderwerp van advies, is de samenstelling van de commissie gedacht. De commissie zal voor 1 oktober moeten rapporteren over een mogelijke opzet en inrichting van een stelsel van onderzoekscholen. Het gaat daarbij om organisaties, waarin het toponderzoek in een bepaalde discipline is gekoppeld aan een onderzoekers- of aio-opleiding. Een behoorlijk deel van de totale onderzoekscapaciteit van universiteiten en andere onderzoekinstellingen moet gebundeld worden in dergelijke onderzoekscholen, zo liet minister Ritzen onlangs weten. De structuren inrichting van de scholen zal naar zijn mening per wetenschapsgebied kunnen verschillen, maar zij moe-

ten wel deel uitmaken van de universiteiten. Minister Ritzen beschouwt de vorming van onderzoekscholen als een voortborduren op de bestaande onderzoekersopleidingen. Met name in de alfa- en gamma-wetenschappen zijn de afgelopen jaren zogeheten aio-netwerken van de grond gekomen, waarin de opleiding van onderzoekers is gekoppeld aan geavanceerd onderzoek. Ook bestaan er promotie-opleidingen op het gebied van de bèta en medische wetenschappen. De minister ziet dit als potentiële kiemen voor te vormen onderzoekscholen.

Jos Dohmen/HOP

Rondslingerende spuiten in het BMC

Consternatie op het Biomedisch Centrum. Donderdag 22 maart ontdekten medewerkers van het magazijn naast de perscontainer een hoopje vuil dat daar niet hoorde. Het hoorde niet eens in de container, want naalden, scalpels en spuiten moeten volgens de voorschriften gescheiden worden aangeleverd bij het magazijn. Jo Sijstermans van Civiele Zaken veronderstelt dat de boosdoener wel een poging gedaan heeft om de juiste procedure te volgen, maar wellicht een gesloten loket trof. Dan maar in de container, moet de gemakzuchtige gedacht hebben. Die was echter vol en de troep kwam op de grond terecht. Sijstermans: "Het tart natuurlijk alle beschrijving, het onbenul om zoiets te doen. Je mag toch verwachten dat mensen die hier werken, of het nou analisten of wetenschappers zijn, beseffen wat ze hiermee aanrichten. Gevaarlijke chemicaliën, bloed en scherpe voorwerpen komen zo gewoon op de stort terecht." Sinds begin 1989 staan er speciale potten op de laboratoria van het BMC voor

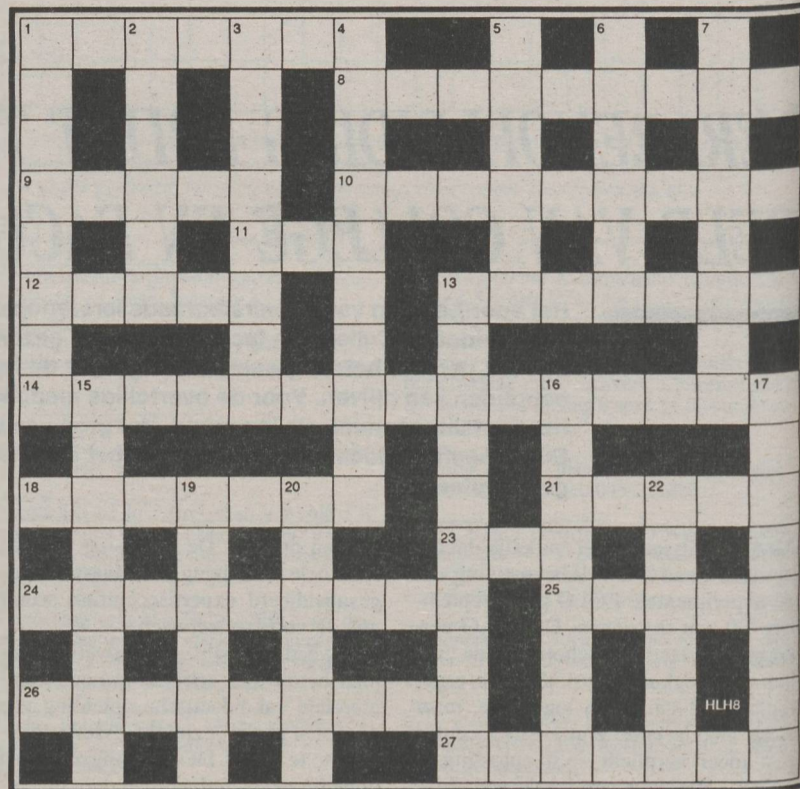

naalden, scalpels en spuiten. Daarnaast heeft CZ glascontainers geleverd. De potten werden vergezeld van een uitgebreide brief wat te doen en waarom. Sijstermans, nogmaals: "Maar de inci-

denten nemen nauwelijks af. Het komt nog steeds voor dat de medewerkers van het schoonmaakbedrijf zich prikken aan naalden die gewoon in de prullemanden worden gegooid. Ze hebben hier zo de mond vol van milieu en gezondheid, maar laat ze eerst maar eens hun eigen stoepje vegen. Schrikbarend, vind ik het. Diep treurig, absurd."

Geert Dekker

CRYPTO 8

horizontaal:

1. Franse plaats herrezen aan de Mississippi (7). 8. Spreekt vader reeds over pech? (9). 9. Omgekeerd stuk touw in Israël (5). 10. De benedenweg voert naar oplossingen (9). 11. Om van te eten niet vies, maar geeft hoog advies (3). 12. Lekkernij komt klaar in de bron (5). 13. Politievertegenwoordigers (7). 14. In het algemeen is 't duur, zo'n reeks colleges (7+8). 18. Criteria om een langere weg te nemen (7). 21. In Engeland geen toer bij damproblemen (5). 23. Menukaart voor vissen (3). 24. Weledelzeergeleerde vis om af te studeren (9). 25. Aanspreekvorm van een Engelse borstel (5). 26. Dat hebben de pillen gestudeerd (9). 27. Beschamende zaak, als u tegen een zuil aanloopt (7).

verticaal:

1. Je wordt ook van boven geleerd! (8). 2. Flauwe praat stilt geen honger (6). 3. Deze extreme mannen doen zeer weinig (8). 4. NS-gesprekken om de overgang te regelen (10). 5. Ongeveer een heuvel in Maastricht (6). 6. Pijn als etenswaren (6). 7. Leuk schouwspel, zo'n hert in een stuk meubilair (8). 13. Zet een ingenieur onder de luchtgang, dat is van levensbelang (10). 15. Haastige letter kan tot winst leiden (8). 16. In Duitsland een kei van een wetenschapper (8). 17. Om vele zaken naar achteren en naar voren te horen schijnen (8). 19. Aan z'n kieren te zien is de omroepdirecteur gezond (6). 20. Vroeger een oprecht dode (6). 22. Komt Jo uit Gulpen? (6).

Oplossingen kunnen tot 10 april worden ingezonden naar de redactie van de Observant, bijvoorbeeld via interne post. Ook voor deze Crypto stelt de redactie weer een prijs van f. 25,- beschikbaar. Veel succes!

Van cryptogram 7 kregen wij 17 oplossingen binnen, waaronder 15 goede. De winnares daarvan is **Maria van Doormaal** (mensen die vergeten hun naam bij de oplossing te vermelden lopen natuurlijk bij voorbaat de boekenbon mis!).

Door een foutje was de inzending van cryptogram 7 helaas verkeerd in de Observant verschenen. De meeste inzenders hadden wel door dat deze een week later had moeten zijn, maar hierdoor hebben waarschijnlijk toch wat minder mensen dan gebruikelijk een oplossing ingestuurd. Jammer. Deze week gaat het hopelijk beter.

Veel puzzelgenot toegewenst door **Hans Henseler, Harm Bakker & Luc van Leeuwen**-vkgroep Informatica, FdAW.

De oplossing van Crypto 7 luidt als volgt:
horizontaal: 1. ijzig 5. brassen 10. kamerhuur 11. naast 12. rechtshulp 14. hoesten 16. ragebol 17. ome 18. stekker 20. neiging 23. huzarensla 26. juist 27. dalmatier 28. schrede 29. nest.
verticaal: 1. zomerreces 3. gerecht 4. beurt 5. borgharen 6. aanslag 7. slak 8. notabel 9. sketch 13. obligaties 15. normandie 18. stofjas 19. kluitje 21. inslaan 22. galerij 24. eilen 25. high.

Tempo-Team Uitzendbureau

heeft werk voor:

Oproepkrachten m/v

die gedurende enkele maanden flexibel inzetbaar zijn. Wij zoeken representatieve, spontane mensen. Maakt u gemakkelijk contact met voorbijgangers in een winkelcentrum, reageer dan even. We kunnen u aan een leuke baan helpen. Verder zijn wij op zoek naar mensen die telefonische gegevens van bedrijven willen verzamelen c.q. controleren. Beschikt u over een duidelijke telefoonstem, bel ons dan.

Voor informatie:

045 - 71 83 32, Monique Dohmen
Heerlen, Op de Nobel 1/Akerstraat

★★★★★

Grand Hotel De L'Empereur.

Sfeervol vergaderen en stijlvol
feesten in de stad van
Nederland. gezelligste

- Zalen voor 20 tot 100 personen.
- Perfecte outillage.
- Direkt tegenover het centraal station gelegen.

Vergaderarrangementen op aanvraag. Gerenommeerd restaurant. Luxe kamers en appartementen. Sauna, fitness-room, binnenzwembad met een patio-terras. Privé parking.

★★★★★

GRAND HOTEL DE L'EMPEREUR

Stationsstraat 2 Maastricht Telefax 043-216819 telex 56416
Telefoon 043-213838

**ACADEMISCHE
BOEKHANDEL
MAASTRICHT**

Voor al uw studieboeken

Bouillonstraat 12
6211 LH Maastricht
tel. 043-887015
fax. 043-257312

Autorijschool Dorssers

doet het met garantie

Jawel, indien u de eerste keer niet slaagt voor het rijexamen, betaalt u de tweede keer niets. Door het houden van proefexamens wordt u optimaal voorbereid op uw examen. U betaalt slechts fl.35,- per rijles in VW Golf. Tevens het adres voor uw privé-theorieopleiding. Bel voor informatie 043- 616153.

Leblanc en Van der Zwan adviseren Ritzen over aanvullende studieleningen:

LENEN BIJ STICHTING TEGEN MARKTRENTTE

Verzelfstandiging van de studieleningen is - onder een aantal voorwaarden - mogelijk per 1 januari 1991. Tot de voorwaarden behoort onder meer dat er een bedrijfsmatig werkende rechtspersoon wordt opgericht, die geld aantrekt op de kapitaalmarkt en dit vervolgens uitleent aan de studenten. Verder is een betere berekening nodig van het zogeheten draagkrachtrisico dat door de overheid wordt afgekocht en dient er haast te worden gemaakt met de noodzakelijke wetswijziging.

Deze conclusies staan in een woensdag gepubliceerd tussenrapport van de Commissie verzelfstandiging studieleningen, die onder voorzitterschap staat van dr. L. le Blanc. Deze commissie is begin februari ingesteld door minister Ritzen. De opdracht luidde om een concreet actieplan te maken voor de verzelfstandiging van de studieleningen, zulks op basis van een in oktober vorig jaar uitgebracht advies van Le Blanc en prof. dr. A. van der Zwan.

Het door Le Blanc gemaakte tussenrapport is nog nauwelijks meer dan een verfijning van de conclusies die al in het eerdere advies getrokken werden. De kern daarvan was dat de uitvoering van het leningensysteem in handen moet komen

van een zelfstandige rechtspersoon, die geld aantrekt op de kapitaalmarkt - bij banken, verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen - en dit vervolgens uitleent aan studerende. De overheid zou daar verder buiten dienen te blijven. De feitelijke uitbetaling van de leningen en de debiteurenadministratie worden gedaan door de Informatiseringsbank in Groningen. De inning van rente en aflossingen dient echter te geschieden via een zelfstandig orgaan.

De op te richten rechtspersoon moet volgens Le Blanc een 'Stichting Verzelfstandiging Studieleningen' zijn, die een uitgebreide financiële verantwoordingsplicht heeft. Het garantievermogen van de stichting dient relatief gemakke-

lijk verhoogd te kunnen worden. Deelname van derden zou niet uitgesloten moeten zijn en de onafhankelijkheid van de staat dient te worden benadrukt.

Een tweede voorwaarde is volgens Le Blanc een goed geschat draagkrachtrisico. Ter dekking van dat risico moet een fonds worden ingesteld, waarin de overheid geld stort en dat door de financiers van het leningensysteem kan worden aangesproken wanneer afgestudeerden niet aan hun aflossingsverplichtingen kunnen voldoen. Hiertoe zou eveneens een onafhankelijke 'Stichting Draagkracht Risico' moeten worden opgericht, die het fonds gaat beheren. Volgens Le Blanc dient het duidelijk te zijn dat het saldo van het fonds geen voor de overheid

aanspreekbare reserve is, maar dat het eigendom blijft van de stichting. Over de omvang van het fonds wordt nog geen uitspraak gedaan.

De kosten die met het leningensysteem gemoeid zijn, hangen vooral af van het rentepercentage dat de deelnemende financiers zullen hanteren. Over de hoogte van de rente is evenmin een indicatie gegeven door Le Blanc. Hij meent echter dat de gevolgen voor de studenten beperkt zullen zijn. De enige verandering is dat de schuldeiser niet meer de overheid is, maar een privaatrechtelijke organisatie. Het lenen zou niet duurder worden dan nu en ook de hoogte van de opgebouwde studieschuld veranderd niet. De vaststelling van de omvang van het draagkrachtrisico was een van de grootste struikelblokken bij pogingen van oudminister Deetman om tot verzelfstandiging van de studieleningen te komen. In het eerdere advies van Le Blanc en Van der Zwan werd dit probleem evenmin opgelost. Over de hoogte van de rente op de studieleningen werd toen wel een uitspraak gedaan. De rente zou aan een plafond moeten worden gebonden van 1,5 procent boven het geïndexeerde rendement op staatsleningen. Sommige financiële instellingen zouden zelfs bereid zijn om met een lagere rente genoegen te nemen met het oog op de toekomstige klantenwerving.

stige klantenwerving.

Wat de aflossing van de studieschuld betreft, wilde de commissie Le Blanc/Van der Zwan het huidige systeem handhaven van een schuldopbouwperiode, een rustperiode en een aflossingstijd. De debiteuren hoeven per jaar niet meer af te lossen dan hun draagkracht toestaat. Als zij in een bepaald jaar niet kunnen aflossen, schuift de betalingsverplichting door naar volgende jaren. Na verloop van 15 jaar worden restschulden uit het fonds betaald als de draagkracht van de debiteur te gering is.

De huidige Commissie verzelfstandiging studieleningen zal binnenkort met vertegenwoordigers van de studenten overleg voeren over het stelsel. Daarnaast worden in deelname geïnteresseerde financiers benaderd. Minister Ritzen zal binnenkort de Tweede Kamer informeren over wat hij met de verzelfstandigingsplannen wil doen. Op zijn onderwijsbegroting zijn al besparingen ingeboekt, oplopend van 75 miljoen gulden in 1991 tot 300 miljoen structureel vanaf 1993. (HOP/jd)

"Als de onduidelijkheid nog langer duurt, voorspel ik nieuwe acties"

'Ik kan nu al voorspellen dat het met het gewijzigde stelsel van studiefinanciering weer helemaal fout zal gaan. Dat wordt een gigantische administratieve molen.' Dat zegt Jaap de Bruijn, voorzitter van de Landelijke Studenten Vakbond (LSVb), over de werkzaamheden van de Commissie verzelfstandiging studieleningen. Deze commissie, onder leiding van de bankier Le Blanc, heeft woensdag aangegeven dat verzelfstandiging van de leningen per 1 januari 1991 haalbaar moet zijn (zie elders in dit nummer). Het is dan niet meer de overheid, maar een privaatrechtelijke organisatie die de studieleningen verstrekt. Deze organisatie trekt geld aan op de kapitaalmarkt (bij banken, verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen) en leent dit vervolgens uit aan beursstudenten.

De LSVb heeft zich van meet af aan verzet tegen het idee van verzelfstandiging van de studieleningen, een idee dat gelanceerd werd door oud-minister Deetman en dat door de huidige minister Ritzen is overgenomen. De Bruijn: 'Wij menen dat studiefinanciering een specifieke verantwoordelijkheid van de overheid is. Als een onderdeel van de studiefinanciering in de privaatrechtelijke sfeer wordt ondergebracht, is dat in strijd met dat beginsel. Dan praat ik nog niet eens over de groei van de studieschulden waarmee we als studenten straks opgezadeld worden als de marktrente wordt berekend.' Want van Le Blancs bewering dat er niets verandert in de schuldopbouw van de student, gelooft De Bruijn geen woord.

De LSVb is er van overtuigd dat hogere studieschulden een drempel vormen voor de deelname aan het hoger onderwijs. 'Door de overheid wordt gewoon glashard ontkent dat aankomende studenten problemen hebben met het feit dat ze schulden van veertig tot vijftigduizend gulden gaan opbouwen. Ik geef toe dat moeilijk is aan te tonen dat sommigen zich hierdoor van het volgen van een hogere opleiding laten weerhouden. Maar het wel bewezen dat de stijging in de onderwijsdeelname van de laatste jaren groter was onder de midden en hogere inkomensgroepen, dan onder de lagere. Dat lijkt mij een duidelijke indicatie,' aldus De Bruijn.

De LSVb-voorzitter denkt dat de onrust

onder de studenten alleen maar zal toenemen door de publicatie van het rapport-Le Blanc. 'Het begint steeds meer te rommelen. De studenten eisen dat er eindelijk eens duidelijkheid komt over wat er met het stelsel van studiefinanciering in zijn totaliteit gaat gebeuren. Waarom laat de minister nu zo'n rapport verschijnen, terwijl hij zelf wijst op de onderlinge samenhang van de verzelfstandiging met onder meer de 27-jarige maatregel en de verkorting van de studieduur. We zitten nog steeds te wachten op de nota heroriëntatie studiefinanciering waarin Ritzen die samenhang wil beschrijven.'

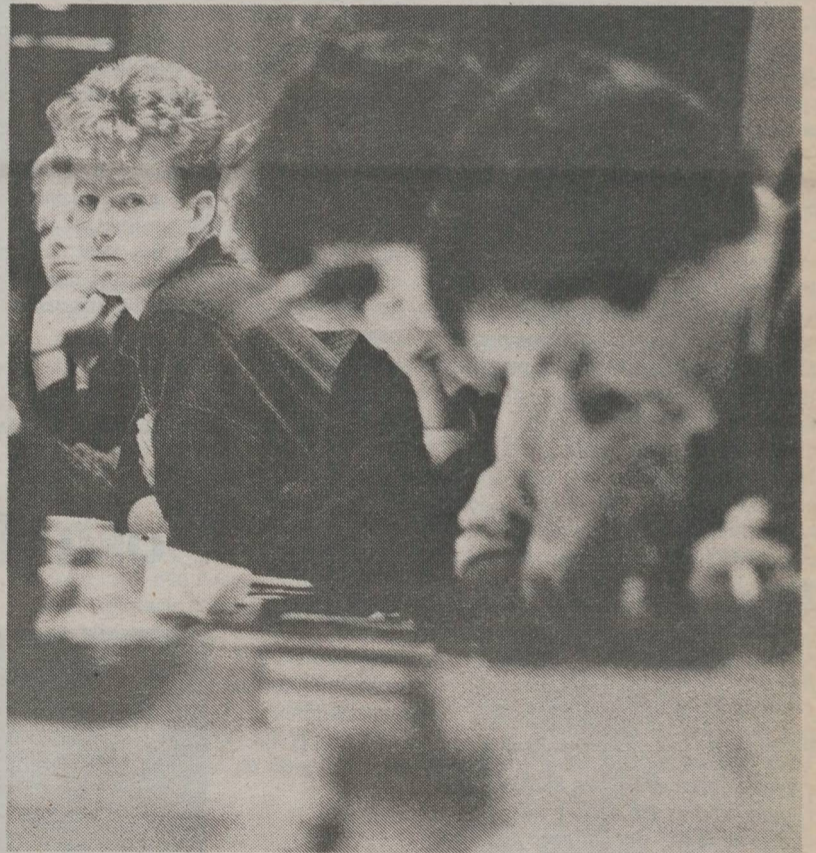
'De wittebroodsweken van Ritzen zijn nu wel voorbij,' meent De Bruijn. 'Hij moet maar eens wat laten zien. Als deze onduidelijkheid nog langer voortduurt, voorspel ik nieuwe studentenacties. We zullen deze week nog schriftelijk om opheldering vragen over de toekomst van de studiefinanciering. Ik ben zeer benieuwd hoe Ritzen kan verantwoorden dat zijn nota uitblijft. Bij ons komt voorlopig het beeld over van een bewindsman die of bang is, of geen greep heeft op de materie.'

De Bruijn wil eindelijk ook opheldering over duistere passages in het regeerakkoord met betrekking tot de inschrijvingsrechten van studenten in het hoger onderwijs. 'Een jaar geleden hebben we in de Studentenkamer een afspraak met minister Deetman gemaakt over een wijziging van de Harmonisatielwet.

Overstappers van hbo naar wo zouden een extra jaar voor hun propedeuse krijgen. Ook is afgesproken dat gediplomeerde hbo'ers voor een tweede studie in het wo de hen resterende inschrijvingstijd mogen meenemen plus twee jaar. Het is toch te gek dat Ritzen daarop niet wil reageren. In het regeerakkoord wordt een 5+3-maatregel aangekondigd. Maar ik weet nog steeds niet wat ik me daarbij moet voorstellen. Het zal wel betekenen dat de basisbeurs omlaag gaat na vijf jaar inschrijving, maar het is onduidelijk wat er met de totale inschrijvingsduur gebeurt. Ik vrees dat het niet meer gaat om een versoepeling van de Harmonisatielwet, maar juist om een verscherping ervan.'

Het toegezegde extra inschrijvingsjaar voor omzwaaiers zijn de studenten waarschijnlijk alweer kwijt, vreest de LSVb-voorzitter. Anders had er namelijk sprake moeten zijn van 5+4, in plaats van 5+3 inschrijvingsjaren. 'Iedereen, ook de minister, pleit voor een meer oriënterende functie van het propedeusejaar. Dan is de consequentie toch dat je omzwaaiers ook een extra jaar studieduur kunt. De cursusduur in hbo en wo is formeel weliswaar beperkt tot vier jaar, maar in de praktijk duurt een universitaire studie nog steeds langer dan vijf jaar. Als je dus in het propedeusejaar omzwaait, heb je al tekort.'

Volgens De Bruijn tracht de minister met zijn 5+3-maatregel af te dwingen dat de cursusduur in het wetenschappelijk

LSVb-voorzitter Jaap de Bruijn: "Dit wordt een gigantische administratieve molen" (foto Maarten Hartman)

onderwijs echt vier jaar wordt, maar dat zal volgens hem ten koste gaan van de kwaliteit van het onderwijs. 'De universiteiten zijn er niet in geslaagd om een vierjarige cursusduur te realiseren. Dat is geen onwil, maar kennelijk kan het niet anders. De minister weigert om dat te erkennen. Het is nooit goed onderzocht waarom de studieduur niet vier jaar is geworden. Als dat wel was gebeurd, zou blijken dat zo'n verkorting ten koste gaat van de kwaliteit van de afgestudeerden.'

Bij de LSVb is het intussen ook overgekomen dat minister Ritzen geen groot voorstander is van het volgen van meer dan een opleiding in het hoger onderwijs - het zogenaamde stapelen van studies. De Bruijn: 'Ritzen lijkt zelfs tegen de twee-jarige universitaire vervolgoopleidingen voor afgestudeerde hbo'ers te zijn. En dat terwijl we zoveel moeite moesten doen om deze opleidingen te

realiseren. Kennelijk is de minister niet erg bekend met deze materie. Het hbo mag natuurlijk niet een brugklas voor het wo worden. Maar hbo en wo geven toch een heel ander type opleiding. Het is toch geen gekke gedachte dat sommigen een aanvullende studie willen doen?'

De opheldering die de LSVb van Ritzen verlangt over studiefinanciering en studieduurverkorting moet er binnen veertien dagen zijn, zo vindt De Bruijn. Op 11 april namelijk ontmoet de studentenvakbond de minister in de Studentenkamer. 'Hoe langer de minister wacht, hoe meer ik vrees voor de uitkomsten. Dan ga je toch denken: ze komen er niet uit, er zijn weer nieuwe problemen. Ritzen wil dan wel de indruk wekken dat hij weet wat hij doet en dat hij een nieuw, fris beleid gaat voeren. Maar daar blijkt nog niets van.'

Jos Dohmen/HOP

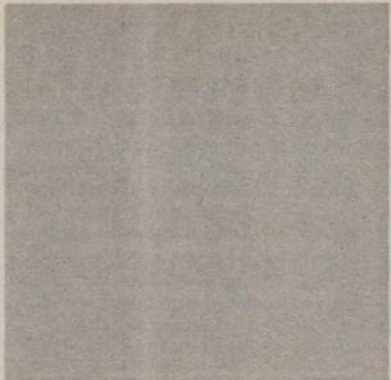
Door Bart Brouwers

Discriminatie

Twee Eindhovense studentes Scheikunde hadden zich opgegeven voor een stage in respectievelijk Denemarken en Japan. Van hun eigen faculteit was de goedkeuring al verstrekt, dus de beide dames verheugden zich, net als tientallen (mannelijke) collega-studenten, al op hun uitzending. Maar wat gebeurde: de stage ging niet door omdat de betreffende bedrijven liever geen meisje in dienst namen... En dat valt moeilijk te verkroppen, zeker als je op een universiteit zit, die meer meisjes de techniek in wil lokken. In Denemarken bleek men gewoon liever een jongen te hebben, maar het bedrijf voegde geen verdere uitleg aan toe; het Japanse (laboratorium-)werk was duidelijk 'kind of hard for a girl'. Het is nog niet zeker of de beide studentes nu genoeg tijd zullen hebben om een andere stageplaats te regelen. Dat kan betekenen dat de studies van de twee mogelijk langer gaan duren dan gepland. (Cursor)

Oog

Wie niet alleen oog heeft voor sport, maar ook voor zijn oog, gaat geen sport beoefenen. In elk geval geen tennis, squash, badminton, hockey of voetbal, want bij die sporten komt relatief veel oogletsel voor. Maar liefst vijftien procent van alle oogletsel wordt veroorzaakt door deze (en enkele andere) sporten. Dat wil zeggen dat zo'n vijfduizend sporters per jaar een min of meer ernstige oogblessure oplopen. Tien procent daarvan raakt nagenoeg blind. Dat blijkt uit een onderzoek van oogartsen uit het Academisch Ziekenhuis Leiden, het Dijkzigt Ziekenhuis in Rotterdam en nog twee perifere ziekenhuizen in die buurt. En misschien

is die vijftien procent nog niet eens alles, omdat het onderzoek huisartspraktijken en eerste hulpposten buiten beschouwing liet. Een andere indicatie van de ernst van de zaak geeft een Engels onderzoek, waaruit bleek, dat maar liefst 42 procent van de in een oogkliniek opgenomen patiënten hun letsel tijdens het sporten opliepen. De Leids/Rotterdamse onderzoekers hebben dan ook een belangrijke aanbeveling: nooit meer een sportveld op zonder beschermende bril, zeker wanneer de sporter slechts één goed oog heeft. (Cicero)

M/V

Aan de Amsterdamse Vrije Universiteit zijn plotseling enkele vrouwelijke medewerkers zoekgeraakt. Bij het uitkomen van het nieuwe interne telefoonboekje waren ze plotseling verdwenen, nergens terug te vinden. Of toch? Een nijvere administrateur (ongetwijfeld een man) had het nodig gevonden deze vrouwen, van wie hij wist dat ze getrouwd waren, onder hun mans naam te rubriceren. En dat terwijl enkele van hen al meer dan twaalf jaar onder hun meisjesnaam bekend stonden en ook onder die naam doceren en publiceren. De bewuste samensteller, iemand van de afdeling 'pers en voorlichting', wijst echter alle verantwoordelijkheid af. Hij heeft gewoon de gegevens van de afdeling personeelszaken gebruikt, zegt-ie. En daar weet men natuurlijk ook van niets. De getroffen vrouwen intussen kunnen met hun woede geen kant uit. Het boekje wordt niet herdrukt en een nieuw exemplaar komt pas weer over een jaar uit. En dan is natuurlijk iedereen weer net gewend aan die mannen-naam... (Ad Valvas)

Franeker

Tussen 1585 en 1811 maakte de Universiteit van Franeker furore in Nederland. Maar begin vorige eeuw moest ze toch het loodje leggen; met name Leiden was veel populairder geworden. Maar in Friesland geven ze de hoop niet op, om ook nog eens mee te kunnen trekken in de vaart der academische volkeren. Dat zelfs Limburg tegenwoordig een universiteit heeft, maar Friesland niet, moet ze toch wel dwars zitten. Zo kwam dan ook vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen van twee weken terug een Franekerse kandidaat met het idee om de plaatselijke Universiteit nieuw leven in te blazen. Het oude bolwerk van intelligentie zou dan echter vooral als toeristische attractie moeten fungeren. Toeristen zouden eendaagse colleges kunnen volgen in de oude universiteitsgebouwen. Het ideeënrijke lid van de Fryske Nasjonale Partij acht de vakken die vóór 1811 al in Franeker werden gedoceerd het meest geschikt voor zijn plan. Het is niet bekend of hij met zijn ongetwijfeld tientallen stemmen trekkend plan een zetel heeft binnengehaald. En evenmin of daarmee ook het plan weer de ijskast in is gezet. Franeker let op uw zaak! (UK)

Groen Links

Stemde het Maastrichtse studentenvolkje vooral voor D66, in Utrecht was Groen Links duidelijk favoriet. Een kleine enquête bij een grote studentenflat leverde 46% van de stemmen voor Groen Links op. D66 en PvdA kwamen op een gedeelde tweede plaats met ieder 23%. De VVD haalde bijna tien procent, de Socialistische Partij drie. En waar is het CDA in Utrecht? In twijfelachtig gezelschap, want zowel de christen-democraten als de centrum-democraten kregen één stem, goed voor iets meer dan een procent van het geëngêteerde studentenvolk. (U-blad)

'Voor wie hem zijn gierigheid verweet had hij een mystiek antwoord klaar: "Geld is het bloed van het sociale lichaam, het brengt het voedsel naar de hongerende leden. Bloed is liefde, geld is liefde. Ik ben een groot minnaar."'

Meer dan eens komen we in Frans Kellendonks roman *Mystiek lichaam* (1986), een verhaal over 'de economie van de liefde', parallellen tegen tussen bloed, geld en religie. 'Geld was zijn religie. Schuld, boete, kwietschelding - voor hem sprak het vanzelf dat die termen evenzeer thuis zijn in de boekhoudkunde als in de biechtstoel. Zijn miljoen was zijn zaligheid, het ging erom die intact te houden. Verkwisting was zonde, precies zoals de volksmond zegt. De fiscus was de erfzonde.' Geldstroom en bloedsomloop. De door Kellendonk geciteerde volksmond zegt ook, dat iemand flink heeft moeten bloeden, wanneer iets hem of haar veel geld heeft gekost.

In Kellendonks roman staat de geld-is-bloed-metafoor in dienst van zijn thema: de geschiedenis van het vlees dat de mensen aan elkaar doorgeven, met uitzondering van met name de homoseksuelen, die 'moeder aarde' vaarwel hebben gezegd en op 'op seksuele ruimtevaart' zijn gegaan. Zij staan buiten het 'mystiek lichaam' van de generaties, nadrukkelijker nog dan de mannen in hun algemeenheid, die, anders dan vrouwen, weliswaar uit vrouwen voortkomen maar zelf niet baren. Dochter, moeder, grootmoeder, overgrootmoeder: wie in gedachten teruggaat in de tijd, ziet hoe zij als een reeks matrouschkapoppetjes uit elkanders baarmoeder voortkomen. Mannen zijn, hiermee vergeleken, aldus een van Kellendonks vrouwelijke personages, 'bijkomstig'. 'Blikkig tinkelende bedeltjes zijn ze aan de keten van ons vrouwen'.

Geld en bloed: daarin staat 'bloed' ook voor vlees en leven. In de metafoor die geld en bloed vereenzelvigt, speelt ook het begrip 'rente' mee. Geld brengt geld voort. Sommigen worden slapend rijk. Maar 'vlees geeft de hoogste rente.'

Het is interessant, Kellendonks roman eens te lezen in combinatie met het historische essay dat Jacques Le Goff schreef over economie en religie in de middeleeuwen: *De woekeraar en de hel* (1986, Ned. vert. 1987). Het berekenen van rente - geld verdienen zonder ervoor te werken - was een van de zwaarste doodzonden. De woekeraar stal geld van zijn medechristenen en tijd van God. Geld werd als onvruchtbaar gezien. De woeker echter wilde geld met geld laten paren en geld laten baren. Bonaventura: 'Geld is op zichzelf en door zichzelf onvruchtbaar, de vruchten komen van elders.'

In *Mystiek lichaam* sticht de met AIDS besmette hoofdfiguur, die kunsthandelaar is en van de schilderijenhandel een 'volwaardige effectenhandel' heeft gemaakt, een 'geheime dynastie van de dood': zelf willens en wetens besmet door zijn vriend, bezwangert hij een ander met de dood. "Gaat heen en vermenigvuldigt u," riep hij de eventuele millimicronbeestjes in de jongen zwijgend na'. Een gruwelijk wanhopig verlangen naar de eenheid van het mystieke lichaam, een *Umwertung aller Werte*, overeenkomstig de 'zondige' paring en baring van geld, ook al wordt die door Le Goff beschreven middeleeuwse zondigheid door niemand meer geaccepteerd. In Kellendonks roman speelt zij een rol, analoog aan de homoseksuele vruchtbaarheid, deze 'fleur du mal', om met de dichter Baudelaire te spreken, van de mannelijke hoofdpersoon.

Wiel Kusters

Cosa di Franco

Eet eer gij het weet!

De ezel van Buridanus had twee ruiven naast zijn kanus, eentje links, en aan de andere zijde nog een, even ver verwijderd, beide door en doorlijk vol met hooi, evenveel, even geurig, en even mooi. Omdat het dier een denker was at hij niet eerst - dat gaf geen pas - maar dacht hij na. Hij wilde weten of hij eerst links of rechts moest eten.

De ezel, een hele intellectuele, overwoog dat een hap rechts hem een hap links zou schelen. Nóg at hij niet, hij piekerde slechts, en twijfelde, dierlijk-rationeel, of hem, door eerst hier te happen, niet tevens juist teveel van 't daarlijk lekkers zou ontsnappen. Dat duurde uur na uur, dag na dag, week na week, totdat hij op den duurlijk redelijk bezweek.

Leer dan, lezer, van dit voorbeeld, dat wie al te overwogen oordeelt en twijfel niet weet in te tomen deerlijk aan zijn eind kan komen. Dus als gij denkt of denkt te weten, denk niet te lang, maar durf te eten.

Tamil-kinderen in het spookdorp Pattern bij Aken, dat moet wijken voor de bruinkoolwinning van de firma Rheinbraun (!)

De 'mémoires' van een studentenleider

HOE DOET MAARTEN VAN POELGEEST HET?

Bij zijn afscheid als voorzitter van de landelijke Studenten Vakbond (LSVB) kreeg Maarten van Poelgeest een bon voor kookspullen ter waarde van vijfhonderd gulden. In overleg met zijn moeder heeft hij een mooie pan van tweehonderdvijftig gulden gekocht. Anderhalf jaar lang (van juni '87 tot begin '89) was Van Poelgeest "Nederlands enige echte 'studentenleider'". Zelf noemt hij dit etiket misplaatst. "Ik heb mezelf altijd beschouwd als hun spreekbuis, meer niet." Deze week verscheen *Zo doen wij dat dus*, een boek waarin de spreekbuis niettemin zwijgt en de leider spreekt. Ijdel oordelend over mede- en tegenstanders, roddelend over politici en andere beleidsmakers en toch duur dinerend met het crisisteam in Groningen.

17 november 1988: actievoerende studenten houden de limousine van Deetman tegen bij Hotel Maastricht. Deze incidenten en het door Van Poelgeest (in het midden op de achterste rij zichtbaar) verspreide gerucht dat het gezin van Deetman wordt bedreigd leiden ertoe dat de minister enige maanden niet meer in het openbaar verschijnt. (foto Frits Withershoven)

Het tijdstip van publikatie is goed gekozen. De LSVB beleefde onder voorzitterschap van Van Poelgeest roerige jaren. Met name de harmonisatiewet en de wijziging in het systeem van studiefinanciering verhitten de studentengemoederen. Maarten van Poelgeest zet in zijn vertelling die recente geschiedenis nog eens overzichtelijk op een rij. Vooral voor post-Deetman studenten bevat het boekje nuttige achtergrondinformatie.

Liegen en bluffen

Zo doen we dat dus is weliswaar informatief, maar toch vooral luchtig en zwierig. Van Poelgeest geeft geen zwaarwichtige analyses van 'De Studentenbeweging', 'De Politiek' of 'De visie van de LSVB'. Hij valt de lezer verder niet lastig met overbodige ontboezemingen over de mens Maarten. Het korte hoofdstuk over zijn leven voordat hij voorzitter van de LSVB werd is nuttig. Hieruit wordt duidelijk dat hij altijd al een recalcitrant baasje was, niet vies van stemmingmakerij en niet te beroerd om in het centrum van de actie te staan. En het verslag van zijn korte politieke carrière bij Groen Links en na de LSVB laat zien dat hij waarschijnlijk altijd en overal de aandacht naar zich toe zal weten te trekken. Maar voor het overige beperkt Van

Poelgeest zich tot het beschrijven van de gebeurtenissen en vooral zijn kleurrijke interpretatie van die gebeurtenissen. Hij hanteert daarbij het eenvoudige principe: wie niet voor ons is, is tegen ons. Dat laatste geldt bijvoorbeeld voor de "behoudende groentjes van het ISO" (het Interuniversitaire Studentenoverleg, de "rechtse tegenhanger" van de LSVB) met hun "glimmende oogjes". Die mogen tijdelijk -vanwege hun niet geringe achterban- wel meedoen bij de voorbereiding van acties, maar worden vervolgens voor de AVRO-microfoon niet genoemd. "Ik ga ervan uit dat mij als voorzitter van de LSVB om commentaar namens de studenten wordt gevraagd." Van Poelgeest vermeldt in het voorwoord niet of hij studenten wil interesseren voor activisme. Tussen de regels door lees je vooral hoe goed, slim en fantasieus Maarten is. Bijna vanzelf lijkt hij telkens opnieuw initiatiefnemer en middelpunt van allerlei acties te worden. In hoeverre toeval, principes, ijdelheid, persoonlijke ambities, keihard werken of kruiwagens daarbij een rol spelen wordt slechts sporadisch expliciet gemaakt. Juist hierdoor had hij -misschien iets meer inzicht kunnen geven in motieven van studenten om thuis blijven of juist in Den Haag te protesteren tegen "Vreselijke Deet". Het boek bevat voor actieve studenten wel nuttige tips voor

de omgang met autoriteiten; liegen en bluffen en een flinke dosis pragmatisme blijken het opvallend goed te doen.

Ontslagbrief

In *Zo doen wij dat dus* is Maarten van Poelgeest altijd ijdel en bij vlagen arrogant en onbeschoft. Op de omslag van het boek wordt zijn rechteroog door een blauwe cirkel omlijnd, alsof hij door een sleutelgat gluurt. Die vormgeving is treffend: Wie ooit met Maarten heeft verkeer, kan erop rekenen dat hij ongenadig te kijk wordt gezet. Roel in 't Veld bijvoorbeeld, voorzitter van het crisisteam dat orde op zaken moest stellen bij studiefinanciering in Groningen. In 't Veld had een persconferentie belegd, waarop de plannen voor de OV-jaarkaart zouden worden gepresenteerd. Van Poelgeest: "Ik hoor later dat In 't Veld het liefst zelf de pers te woord had gestaan, maar dat mocht niet van Deetman. Hij was tenslotte minister. Met een door hemzelf geschreven ontslagbrief op zak reisde een gepikeerde In 't Veld naar Den Haag, hoorde ik later. Terug in Groningen liep hij een paar dagen later vloekend naar die brief te zoeken: hij had hem in Den Haag natuurlijk in zijn tas gehouden en het ding moest nu terstond vernietigd worden. Stel je voor dat ie-

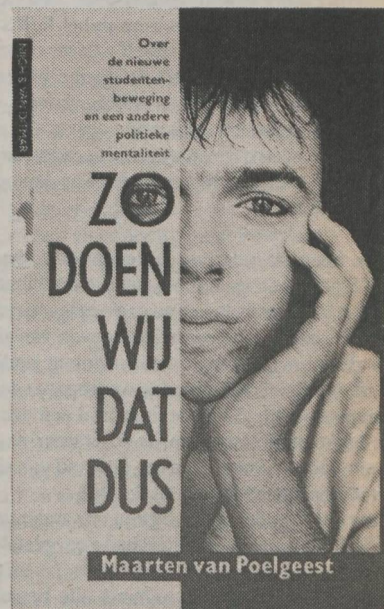
mand anders hem in handen kreeg!" Een ander smakelijk voorbeeld: Na afloop van een discussie in NOS-jongerenprogramma Nieuwsspits rijdt Van Poelgeest met In 't Veld mee naar Amsterdam. In 't Veld belt vanuit de auto zijn zoon. Of hij naar de TV gekeken heeft. "En, wat vond je ervan?" vraagt de gedelegeerd bestuurder. Hij gaat verder: "Zeg, we hebben die studentenleider in de auto... Wat zeg je, die dominee? Ja die. Wat zullen we met hem doen? Ontvoeren? Wat een lol."

Onthullingen

Meer of minder opmerkelijke onthullingen worden door Maarten van Poelgeest niet geschuwd en dat maakt zijn boek spannend. Wie herinnert zich nog dat minister Deetman op 17 november '88 na een bezoek in Maastricht tijdelijk uit de openbaarheid trad, omdat zijn gezin bedreigd zou zijn. Er waren die avond geruchten dat studenten op weg zouden zijn naar het huis van de minister in Gouda, wat volgens een LSVB-woordvoerder "absoluut onwaar" zou zijn. Het gerucht blijkt door Van Poelgeest zelf in de wereld te zijn geholpen in een gesprek met Willibrord Fréquin, toen nog de goedgegelovige verslaggever van KRO's Brandpunt. Achteraf heeft Maarten spijt: "Onverstandig om zo iets te verzinnen". Op de avond dat Deetman voor zo'n driehonderd Maastrichtse studenten vluchtte, werd Fréquin -in Gouda eenzaam wachtend op protesterende studenten- tenslotte door de politie ingerekend. Van Poelgeest lees je met een bijmaak, want hij openbaart andermans geheimen met hetzelfde gemak als die van hemzelf. Volkskrant-journalist Ben Rogmans onthulde eind '87 dat Deetman jarenlang waarschuwingen over de gevaren van een snelle invoering van de studiefinanciering in de wind heeft geslagen. De Tweede Kamer kreeg ze ook niet te horen. Rogmans zei dit te baseren op documenten die 'een wanhopige ambtenaar' anoniem naar zijn krant had gestuurd. Van Poelgeest weet nog steeds niet wie deze ambtenaar is geweest. Gelukkig, want hij of zij had dan waarschijnlijk met naam en toenaam in het boek gestaan. Nu meldt hij alleen dat die geheime stukken helemaal niet bij de Volkskrant in de bus werden gedeponeerd, maar bij PvdA-onderwijspecialist Jacques Wallage (inmiddels staatssecretaris op O&W). Die speelde ze door naar de pers, "in de hoop op politiek vuurwerk".

Nicky de Hiep

De opvolging van Van Poelgeest in augustus '88 werd destijds door de LSVB een moeilijke kwestie genoemd, omdat er geen geschikte kandidaten zouden zijn. Maarten van Poelgeest bleef uit erbarmen nog een half jaartje langer. In zijn boek wordt duidelijk dat er weldegelijk twee LSVB-kandidaten waren, maar dat Maarten zelf graag wilde aanblijven en hierin werd gesteund door de Amsterdamse ASVA-fractie (de plaatselijke afdeling van de LSVB). De overige bonden werden "overrompeld" en stemden na enig "geharrewar" toe. Alleen Groningen durfde zich van stemming te onthouden. (Foei, moet de lezer denken. Later blijkt het tussen Maarten en Groningen inderdaad te botsen). Maarten van Poelgeest doet ook een poging de perikelen rond de snelle opkomst en afgang van zijn opvolgster bij de LSVB, Nicky de Hiep, te verduidelijken. Directe aanleiding voor haar aftreden was haar suggestie tegen het VVD-kamerlid Jan Franssen om het vonnis

Altijd ijdel, bij vlagen arrogant en onbeschoft

van de Haagse rechter Wijnholt met één jaar te verlengen, terwijl de LSVB twee jaar eiste. De Hiep heeft altijd gezegd dat verschil van mening over haar optreden als voorzitter een grotere rol speelde. Maarten licht nu toe: Nicky onttrok zich "aan de rotklusjes die er ook bij horen, zoals bureaudiensten, fotokopieën maken, en telefoontjes beantwoorden. Ze ergeren zich aan haar afwezigheid op kantoor, aan haar vele afspraken voor gesprekken in het land, waarvan de rest van het bestuur niet weet wat ze er bekostooft. Al die ergernis komt nu naar boven." Het is in dit verband nogal spijtig dat Van Poelgeest in zijn boek nauwelijks duidelijk maakt hoe de hiërarchie van de LSVB werkt, hoe de besluiten tot stand komen, hoe zijn eigen samenwerking met de andere bestuursleden in de praktijk functioneerde. Nu is er geen enkele maatstaf om de handelswijze van Nicky de Hiep aan te toetsen. We moeten geloven dat Nicky "alle kritiek wegwuift", dat Ruud Dirkse en Maarten Udo haar optreden terecht "niet pikken" en dat Nicky al als ASVA-voorzitter "solistisch gedrag" vertoonde. Uiteraard mag hij zijn subjectieve visie op het gebeurde geven, maar door de eenzijdige presentatie van feiten geeft hij zijn opvolgster een gemene trap na. Veel wijzer worden we er niet van. Nota bene op verzoek van Nicky neemt Maarten zitting in de vertrouwenscommissie die over haar positie moet oordelen. Zijn rol als bemiddelaar is bij voorbaat verdacht, want het "steekt" hem dat zij "elk contact met mij uit de weg ging". Dat heeft hij nooit van Nicky persoonlijk gehoord, maar van zijn voormalige bestuursvriendje Ruud Dirkse. Inquisiteur Van Poelgeest draait zijn opvolgster "de duimschroeven" aan, ziet "schrik" in haar ogen en suggereert haar in een opwelling (en nog vóór de commissie aan de slag gaat) "de eer aan zichzelf te houden en op te stappen". Geen wonder dat "Nicky over deze opmerking 'bijna is ontploft' van woede." Zo doet Maarten dat dus.

Emely Nobis

Maarten van Poelgeest
Zo doen wij dat dus
Over de nieuwe studentenbeweging en een andere politieke mentaliteit
Nijgh & Van Ditmar, Amsterdam 1990, f 15,00

Wordt het nog wel met het RIKS?

"Een aardige man, eigenlijk te aardig om ruzie te maken", luidt een kenschets van de directeur van het Research Instituut voor Kennismaken (RIKS), de Tsjech Pavel Drazan. De nauwelijks verholde suggestie daarbij is dat de directeur wel zou moeten: ruzie maken. Want het RIKS, ooit in Maastricht verwelkomd als prestigieus regionaal, zo niet nationaal centrum voor toegepaste research op het terrein van kunstmatige intelligentie, dreigt te mislukken. Dat is althans de mening van enkele hoogleraren die nauw bij dit onderzoeksterrein betrokken zijn. Circa tweeënhalf jaar na de start van het RIKS is er nog maar bitter weinig gepresteerd, vinden zij. Daarom het instituut op de helft van de subsidie termijn. Als die afgelopen is moet het open kracht verder kunnen. "Tot nu toe ben ik aan het opbouwen geweest", aldus Drazan tot zijn verdediging aan. Volgens hem zal het wel lukken om in de resterende tijd "substantiële externe financiering" binnen te halen.

Directeur Drazan: 'Ik doe het liever goed en lang dan overhaast' (foto Franco Gori)

Begin februari barste dan eindelijk de bom. Twijfel over de prestaties van het RIKS en over de gebrekkige samenwerking tussen de universiteit en het instituut bracht beide partijen tezamen in het RIKS-pand aan de Tongersestraat. Op zichzelf was dat al een tamelijk unieke gebeurtenis, want de vorige bijeenkomst in ongeveer dezelfde samenstelling dateert van begin 1988. Inderdaad een indicatie voor de niet zeer intensieve contacten over en weer, bevestigden de betrokkenen van RL-zijde, en precies dat was dan ook een van de klachten.

Deze keer meenden de vertegenwoordigers van het RIKS goed beslagen ten ijs te komen. Directeur prof. dr. P.J.V. Drazan (54) was aanwezig met twee medewerkers om een presentatie te geven van alle projecten die zijn instituut op dit moment onder handen heeft, inclusief die gebieden waarop met de RL wordt samengewerkt. Als voorzitter trad een der leden van de 'board of directors' op, dr. P. Kramer, ex-Philips en tegenwoordig voorzitter van de Raad van advies voor het wetenschapsbeleid, de RAWB. Maar de vergadering kreeg een iets ander verloop dan de RIKS-afvaardiging zich had voorgesteld. Al voor de opening nam prof. Arie Hasman (medische informatica) het woord om namens alle betrokken vakgroepen een verklaring af te leggen. Samengevat in rond Nederlands (vanwege Drazan vinden dit soort besprekingen in het Engels plaats): de samenwerking met het RIKS is niks en wordt niks, het is de vraag of het RIKS het überhaupt zal redden, en we zullen dat moeten melden aan het college van bestuur van de RL. Daarmee was de toon voor de rest van de vergadering gezet, alle pogingen van Kramer om zich netjes aan de agenda te houden ten spijt. Het overzicht over de lopende researchprojecten dat Drazan en zijn 'tweede man', researchmanager Joaquim de Witte aanboden, werd tot overmaat van ramp niet erg indrukwekkend bevonden, en na een intermezzo waarin RL-econoom prof. Anton Kolen een exposé hield over een gezamenlijk project van recente datum dat toevallig wel lijkt te lopen, barstte men pas goed los. Het allengs pijnlijker onderhoud bereikte een absoluut dieptepunt toen een der aanwezigen, prof. Hans Crombag (binnen de juridische faculteit belast met informatica-aangelegenheden), concludeerde dat de toon van voorzitter Kramer hem niet langer aanstond, waarop hij demonstratief het vertrek verliet. Hij, en hij niet alleen, proefde in Kramers opmerkingen enige laa-dunkendheid jegens de inspanningen op informatica-terrein die deze universiteit zich getroost, en toen deze ook nog suggereerde dat men in Limburg maar merkwaardig met elkaar omging ("Ik ben dat anders gewend"), werd dit randstedelijk superioriteitsvertoon Crombag (afkomstig van de Leidse universiteit) net even te veel.

Niet lang daarna sloot Kramer de vergadering met de opmerking dat de RL toch vooral de samenwerking met het RIKS niet moest opzeggen, maar voorlopig was dat aan dovemansoren gezegd: data voor volgende bijeenkomsten werden niet eens meer geprikt.

Touwtrekken

Er is dus wat aan de hand, zoveel is wel duidelijk. Maar is het werkelijk zo slecht gesteld met het RIKS? En wat is het eigenlijk voor instelling? Anders dan de datum (medio 1989) van de officiële opening door minister Deetman zou doen vermoeden, bestaat het instituut al langer. Vanaf januari 1988 om precies te zijn, terwijl enige maanden daarvoor de directeur reeds was aangesteld. Daaraan was een lange periode van touwtrekken vooraf gegaan. De eerste pogingen om in Nederland een centrum op het terrein van de kunstmatige of artificiële intelligentie (AI) op te zetten, dateren van het begin van de jaren tachtig. Nederland dreigde achter te blijven en de overheid moest dus stimuleren, luidde de boodschap van verschillende rapporten. De Limburgse commissaris van de koningin Kremers wist daar handig op in te spelen, en na een stevige politieke lobby werd uiteindelijk besloten dat deze provincie, en met name Maastricht, inderdaad de vestigingsplaats voor een researchinstituut zou worden. Dit tot verdriet van deskundigen elders in het land, waaronder Amsterdam en Twente, die vonden dat het beter was om aan te sluiten bij bestaande expertise die juist binnen de daar gevestigde universiteiten in ontwikkeling was. In Maastricht gebeurde immers weinig op het vlak van de informatica, de cognitieve psychologie of de linguïstiek, om een paar ondersteunende disciplines te noemen.

Aan Maastrichtse kant werd daar uiteraard anders over gedacht. Juist een nieuw instituut kon een aanzienlijke versterking betekenen van de nog schuchtere schreden die de Rijksuniversiteit Limburg tot dan toe op dit pad had gezet, en wellicht kon dit ook het begin zijn van een studierichting cognitieve informa-

tica. Dat laatste bleek al snel illusoir, maar het eerste was dat niet. Een dubbelfunctie van een aan te trekken hoogleraar informatica en directeur van het beoogde instituut werd door de Maastrichtse gangmakers, waaronder dr. Henk Schmidt en dr. ir. Jan Talmon, als ideale uitgangspunt gezien voor een bloeiende AI-cultuur bij zowel universiteit als RIKS. Die dubbelfunctie zou er echter niet komen, integendeel. Van het begin af aan werd vooral door de provincie, die vanwege het toekennen van stimuleringsgelden een stevige vinger in de pap had, gestreefd naar een zo los mogelijke relatie met de universiteit. En ook de nieuwe directeur zelf bleek een warm voorstander te zijn van zelfstandigheid; hij had de buik vol van ervaringen in Engeland, waar hij voordien een instituut leidde dat wel binnen een universiteit was gesitueerd.

De voornaamste taak van het RIKS zou op het terrein van de toegepaste research gaan liggen. Het iets eerder in Nijmegen begonnen NICI, Nijmeegs Instituut voor Cognitie-onderzoek en Informatietechnologie, nam vooral de fundamentele poot voor zijn rekening, terwijl ook bij andere universiteiten die zijde van het vak steeds meer beoefenaars vond. Het RIKS zou dus voor de commerciële markt gaan opereren en uit dien hoofde onderzoekscontracten bij het bedrijfsleven moeten verwerven. Niet dat die de enige bron van inkomsten zouden zijn: voor de eerste vijf jaar werd een ruime startsubsidie voorzien door de ministeries van onderwijs en wetenschappen en van economische zaken, dit laatste via de provincie in de vorm van PNL-gelden. O&W draagt sindsdien jaarlijks twee miljoen bij, in totaal dus tien miljoen gulden, EZ/Provincie Limburg leveren drie miljoen. Daarbij gaf de universiteit steun in de vorm van huisvesting en menskracht, terwijl ook de Open Universiteit in Heerlen toezegde op zijn minst research-potentieel te zullen inzetten. In vijf jaar diende het RIKS zich een zodanige positie te hebben verworven dat het op eigen benen, dus met contractonderzoek en geld van bijvoorbeeld Europese stimuleringsfondsen, verder zou kunnen leven.

Optimistisch

Geen slechte uitgangspoint al met al, in ieder geval niet op het financiële vlak. Tegelijkertijd echter geen makkelijke opdracht en dus een zware verantwoordelijkheid, des te zwaarder omdat de periode tussen het eindrapport over het RIKS (1985) en het werkelijke begin ervan ('87/'88) wel erg lang duurde. In de tussentijd zat de rest van het land natuurlijk niet stil, hetgeen het aantrekken van goede medewerkers en opdrachten naar Limburg er niet eenvoudiger op maakte. Het voornaamste ophoud lag volgens ingewijden in de werving van een directeur; dat wilde maar niet lukken. Uiteindelijk kwam prof. Drazan op de proppen, Tsjech van geboorte maar al twintig jaar werkzaam in Groot-Brittannië, waarvan de laatste tijd in Wales op het terrein van de robotica, een aan de AI verwant wetenschapsgebied.

Drazan was optimistisch over de mogelijkheden van het RIKS, zo liet hij in een interview in dit blad (17-12-1987) ook aan de buitenwereld weten. De ligging van Maastricht ten opzichte van de randstad was geen probleem, want op dit vlak tellen afstanden niet, en hij praatte net zo makkelijk met industriëlen in Venlo als in California, Hij zou samenwerken met het NICI en andere onderzoeksgroepen in de buurt, Eindhoven en Aken bijvoorbeeld. En, natuurlijk, zeker ook met de RL, waar in de tussentijd toch al enige expertise in het vak was opgebouwd. Nu hij van zowel de RL als de OU elk vier formatieplaatsen toegewezen had gekregen kon hij meteen aan de slag met de werving, zo deelde hij vol vertrouwen mee.

Maar op dat punt werd hij snel uit de droom geholpen. Waar Drazan van de RL gewoon geld voor vier onderzoekers verwachtte—er was immers steeds sprake geweest van vier fte's—, bleek de universiteit niet van zins dat zomaar af te staan. De faculteit der algemene wetenschappen, waar ongeveer tegelijkertijd met Drazan prof. Jaap van den Herik bij de vakgroep informatica was benoemd, wilde op termijn best de door deze faculteit toegezegde twee plaatsen

leveren, maar die werden hem door wat hij nog steeds verontwaardigd "oplichterij" van de toenmalige decaan De Vries noemt, in het kader van een bezuiniging feitelijk ontnomen. De andere faculteiten, die elk een halve plaats zouden afstaan, hadden allerlei condities waar het de invulling van die plaatsen betrof. Eigenlijk wilde men zeggenschap zowel over de personen als over hun projecten, een standpunt dat even later door de universiteitsraad werd bekrachtigd; ook die vond dat RL-medewerkers alleen in facultair goedgekeurde projecten voor en binnen het RIKS zouden mogen gaan werken.

Over wat er vervolgens gebeurde bestaan verschillende lezingen. Drazan was teleurgesteld en wacht tot op de dag van vandaag op het moment dat eindelijk de toegezegde onderzoekers bij hem op de stoep zullen staan. Anderen, waaronder Crombag (F&R) en Talmon (medische informatica), beweren dat men voorstellen aan het RIKS heeft gedaan om bestaande facultaire informaticaprojecten over te hevelen dan wel gezamenlijk nieuwe projecten te entameren, waarin vervolgens deze formatieplaatsen konden worden ingebracht. Daarop zou eigenlijk nooit antwoord zijn gekomen van het RIKS. Hoewel Drazan deze gang van zaken uiteraard ontkent, is wel zonneklaar dat hij weinig geharremd is en was van gegeven paarden die hij niet in de bek mag kijken. Hij hecht(te) er sterk aan de RIKS-activiteiten in eigen huis te formuleren; wat daar in past is meege-nomen, wat er buiten valt voldoet dus niet aan de behoefte, is zijn credo.

Het netto resultaat van al dit geharrewar is dat de universiteit bitter weinig in de mankracht van het instituut heeft bijgedragen, behalve via zeer speciale constructies zoals Van den Herik die bezacht (en zoals vermoedelijk alleen hij kan bedenken). Zo hebben twee ROAG's, 'reserve-officieren academisch gevormd', via Van den Herik hun diensttijd bij het RIKS doorgebracht. Daar is het echter bij gebleven. Van de Open Universiteit bleek Drazan nog minder te verwachten te hebben. Naar hij nu verklaart heeft de OU nimmer een concrete toezegging gedaan om metterdaad vier fte's bij te dragen, en dat is dan ook nooit gebeurd.

Simulatiemodel

Met of zonder personele inbreng van deze universiteiten, het RIKS had ook los daarvan natuurlijk wel mogelijkheden om kwalitatief goede onderzoekers te werven en aan de weg te timmeren. Zeg Zevenbergen, die de overheidssubsidie ruimschoots borg voor. Is dat gelukt?

Ook hier blijken weer grote meningsverschillen te bestaan. Directeur Drazan en researchmanager De Witte laten zich in uitermate fleurige bewoordingen uit over zowel de prestaties als de vooruitzichten. Men heeft een drietal groepen geformeerd: 'control & engineering', 'simulatie' en 'interface', en men doet of ontwikkelt research op deze terreinen. Bovendien wordt er ook nog wat aan fundamenteel onderzoek gedaan. Contacten met de industrie zijn er of worden binnenkort gelegd, er is een project voor Shell in huis (aangebracht door bestuursvoorzitter ir. H. Beckers, researchmanager bij Shell), en men werkt bijvoorbeeld aan een ecologisch simulatiemodel. Dit laatste geschiedt samen met een Brits onderzoekscentrum en wordt getest in Senegal, waar mogelijke effecten van planologische beslissingen op de ecologie worden gesimuleerd. Onder andere samen met de Open Universiteit en verschillende softwarehuizen participeert het RIKS in een project dat 'intelligente', interactieve software voor het onderwijs moet opleveren. Verschillende projecten genieten EG-subsidie. Het klinkt allemaal internationaal, en op de over-headsheets van De Witte en Drazan oogt het ook nog uiterst ingewikkeld en wetenschappelijk, kortom: een indrukwekkende staat van dienst. Maar de heren informatici van de universiteit (naast de al genoemde Hasman, Talmon, Van den Herik en Crombag ook prof. Dietz van economie) waren vorige maand niet onder de indruk, allesbehalve zelfs. Volgens Crombag sloeg dat wat hij daar voor zijn neus

geschoteld kreeg werkelijk nergens op, en ook de anderen hadden zich het liefste gegeneerd afgewend. Om Drazan nog een faire kans te geven werd afgesproken dat deze nog een nazending zou doen met gedetailleerd materiaal over het lopend en beoogd onderzoek, met de curricula van de staf en een publicatijlijst, zowel intern als extern. Bovendien zouden Hasman en Van den Herik een keer terugkomen om nu eens te kijken wat er werkelijk gebeurde: geen blik op de etalage in de vorm van papieren samenvattingen, maar op het scherm van de computer, want daarin moeten de prestaties opgeslagen liggen en dus zichtbaar te maken zijn. Helaas, ook het resultaat van deze tweede inspectie was niet bemoedigend, eerder het tegendeel. Wat er tot nu toe is ontwikkeld levert, met een enkele uitzondering, weinig nieuwe inzichten op, luidde het harde oordeel. Tweede gamituur

Niet dat men dit jaar voor het eerst verdenkingen jegens het RIKS koesterde. Van den Herik zegt al in

tel werd letterlijk niet gereageerd; een ideeetje om RL-publikaties op dit terrein onder een gezamenlijke 'heading' RIKS-RL de wereld in te sturen, waardoor het RIKS zich wat pregnanter aan de buitenwereld zou kunnen presenteren, werd afgewezen. Wat het RIKS dan wel deed behalve plannen maken was iedereen een raadsel, en dat was toch jammer.

"Niet alleen jammer, want er had hier wat moois opgebouwd kunnen worden, maar ook schadelijk voor de naam van de universiteit", beoogt Van den Herik. "Elders ziet men de informatica- en AI-beoefening in Maastricht als één geheel, universiteit en RIKS samen. Gaat het niet goed met de een, dan krijgt de ander het mede op zijn brood. Als ik in het Westen ben krijg ik daar nu al vragen over."

Drazan wijst alle kritiek van de hand. Zijn staf is excellent, zijn projecten ook, en zijn plannen en relaties (ook met buitenlandse instituten) zijn het zeker. Dat RL-voorstellen niet beantwoord zouden zijn is niet waar. Het is echter niet zo eenvoudig om een instituut als het RIKS van de grond af op te bouwen. Er was helemaal niets. Drazan: "Tot ongeveer de helft van vorig jaar durfde ik dan ook nauwelijks naar buiten te treden. Pas sinds die tijd beschik ik over voldoende staf en een goed doordacht researchprogramma waarmee ik de boer op kan. Ik doe het liever goed en langzaam dan overhaast. En dat we niet zoveel publiceren, ach, in de academische wereld wordt al veel te veel gepubliceerd. Wij werken voor de industrie, vergeet dat niet. We moeten dus niet met publikaties aankomen, maar met prototypes van kennisystemen waarvan men in de bedrijven kan inzien dat die, eenmaal uitgewerkt, kostenbesparend kunnen gaan werken. Daar ligt ons doel. Binnenkort gaan we ons grootscheeps aan het bedrijfsleven presenteren."

Concurrent

"Daar is hij dan behoorlijk laat mee", luidt het wat cynische commentaar van drs. Leen Zevenbergen, directeur van Bolesian Systems Europe. Zijn bedrijf is met ongeveer veertig medewerkers in zijn soort het grootste van Nederland, en een flinke grote in Europa. In 1985 in Helmond begonnen, nu al expanderend in de Verenigde Staten, beweegt Bolesian zich volgens Zevenbergen op exact het zelfde terrein als het RIKS, de expertsystemen. "Wij bouwen kennisystemen, zij doen research daarvoor". Zeg Zevenbergen, die levert aan banken, verzekeringmaatschappijen, de overheid en de grote en middelgrote industrie. Destijds, toen het RIKS begon, was hij er nogal bang voor, bekend hij. Het zou immers al te makkelijk een concurrent kunnen worden, temeer omdat het met al die overheidssubsidies de tarieven met gemak zou kunnen ondergraven. "Het was voor hun een fluitje van een cent geweest om in die markt in te breken. Maar dat is niet gebeurd, ik kom ze nooit tegen. Letterlijk nooit, niet bij offertes, nergens. Eerlijk gezegd ben ik daar wel tevreden over, uit concurrentie-oogpunt bezien. Aan de andere kant heb ik ook wel eens overwogen of we niet zouden kunnen samenwerken, maar ach, het is geen erg actieve club geloof ik."

Volgens Zevenbergen ontbreekt het bij het RIKS aan marketingkwaliteiten. "Drazan is in de markt niet bekend. Over het RIKS wordt nooit gesproken, dat is wel typerend ja. Ik weet niet wat hij wel doet, maar hij vertoont zich niet op conferenties, houdt geen lezingen. Ik geef elke week altijd wel een paar lezingen her en der, en dat levert veel nuttige contacten op. Als het RIKS opdrachten uit de markt wil, moeten ze veel meer aan marketing doen, dat is duidelijk."

Ook het argument dat het zo moeilijk zou zijn om een goede staf van onderzoekers op te bouwen overtuigt Zevenbergen niet: "In een jaar moet dat kunnen, vooral als je begint met een paar klinkende namen, eventueel uit het buitenland, die op hun beurt weer anderen aantrekken. Al met al kun je op die manier in twee à drie jaar op poten staan. Als dat nu pas zou gaan beginnen wordt het wel moeilijk, want in de afgelopen

drie jaar is er wel wat veranderd in deze wereld. De concurrentie is veel sterker dan toen."

Die waarneming wordt bevestigd door de Twentse hoogleraar dr. ir. N.J.I. Mars. Her en der timmert men zowel in (para-)universitaire als in commerciële kring nogal aan de weg, beoogt hij. Er is het al langer bestaande samenwerkingsverband van een drietal universiteiten (Amsterdam, Rotterdam en Twente) met de industrie in het SPIN-project, een door de overheid gesubsidieerd stimuleringsprogramma; andere universiteiten zijn ook bezig, bedrijven als Bolesian en andere zijn uiterst actief, en de grote bedrijven doen in eigen huis het een en ander. "De markt is al bijna overvoerd", vindt Mars, die er dan ook een hard hoofd in heeft dat het RIKS het in de nog resterende tijd, tweeënhalf jaar, zal redden. Of-schoon het instituut in de wetenschappelijke wereld bekender is dan in de commerciële, is dat niet het gevolg van zichtbare prestaties; op congressen bijvoorbeeld ziet hij maar weinig bijdragen van RIKS-mensen.

Niet iedereen is echter zo pessimistisch. Prof. G. Kempen, cognitief psycholoog, nu prominent bij de bloeiende Nijmeegse NICI en destijds een der drijvende krachten achter de oprichting van het RIKS (bovendien toentertijd niet onwillig om het directeurschap op zich te nemen, "maar ik ben nooit officieel benaderd") is gunstiger gestemd. Hij heeft alle begrip voor de problemen rond de personeelsopbouw, het werven van opdrachten en het opzetten van projecten. "Dat duurt gewoon lang, dat zie je elders, in Duitsland bijvoorbeeld, ook, ofschoon ze er daar veel meer geld in steken. En ik geloof niet zo dat die markt overvoerd is, die is pas juist aan het open gaan. Er werd wel gesproken van de 'AI-winter', toen er weinig gebeurde en er in de VS nogal wat bedrijfjes over de kop gingen. Nu trekt dat weer aan, je zou nu van een lente kunnen spreken. Ik kom eens in de zoveel maanden bij het RIKS, en van wat men mij vertelt heb ik de indruk dat ze daar goed op de ontwikkelingen inspelen. Neurale netwerken, intelligente functies simuleren op de computer, daar komt steeds meer belangstelling voor en op dat terrein heeft men daar deskundigheid in huis. Ik zie het niet zo somber."

Toch is Kempen onder de voor dit artikel geraadpleegde AI-deskundigen een uitzondering. Binnen de RL laat alleen de kwantitatief econoom prof. Anton Kolen weten zijn mening te delen en eveneens redelijk optimistisch te zijn, ook over de samenwerking met de RL.

Negatief

In het algemeen variëren de opinies hier in Maastricht derhalve van kritisch tot uitgesproken negatief. Er moet dus wat gebeuren, en er had allang wat moeten gebeuren, vinden de betrokken hoogleraren. Zo hadden op zijn minst de signalen die uit de faculteiten kwamen, overgebracht moeten zijn aan het RIKS-bestuur. Dat kan niet moeilijk geweest zijn, want men klaagde tegen rector prof. Vic Bonke, die op zijn beurt lid is van de Board of Directors van het RIKS en uit dien hoofde de ideale tritid union tussen beide instellingen is. Heeft Bonke de groeiende ongerustheid overgebracht? Bonke: "Ik kan het in een situatie als deze natuurlijk nooit goed doen, maar inderdaad, ik heb dat doorgegeven. Wanneer voor het eerst? Niet gisteren, laat ik dat zeggen." Als dat al het geval is, dan heeft het bestuur van het RIKS zich daar weinig aan gelegen laten liggen, zoveel is duidelijk. Drazan verklaart nog nooit problemen met zijn bestuur gehad te hebben, dus gekapitteld is hij al zeker niet. Het heeft er daarom de schijn van dat Bonke zich op zijn beurt als RIKS-bestuurder dus niet erg standvastig heeft opgesteld, iets wat des te opmerkelijker is omdat naar zijn eigen zeggen ook uit de hoek van de Open Universiteit onvrede oplonk. Dan ging het dus al om twee van de ondersteunende instellingen. Anderen vermoeden dat Bonke weinig invloed in het RIKS-bestuur heeft gehad, ook al omdat elke kritiek van zijn kant gecounterd kon worden met een verwijzing naar de nooit geleverde

vier RL-formatieplaatsen. Volgens Van den Herik heeft het Board of Directors in ieder geval zitten slapen. Bonke: "Natuurlijk zit zo'n Board er niet bovenop, het gaat hier om besturen op afstand."

Maar die periode is nu dan toch afgelopen sinds de jongste professorenactie, vertellen ingewijden. Ook Bonke zou nu inzien dat er ingegrepen moet worden en dat hij zich wellicht in Drazan vergist heeft. De rest van het bestuur is van een en ander toch ook wel geschrokken. Hoop op de agenda staat nu de positie van directeur prof. Drazan. Hoezeer hij omstrede is blijkt wel uit de vraag die sommigen stellen: is hij nog professor, en zo ja, waar heeft hij dan een leerstoel? Drazan kwam uit Wales als professor maar is sindsdien fulltime RIKS-directeur geweest. "Ik ben inderdaad eigenlijk geen hoogleraar meer", legt Drazan desgevraagd uit, "maar anderen noemen me nog zo, ik zelf niet hoor."

Toch, de brieven van het RIKS gaan nog stuk voor stuk ondertekend door prof. Drazan naar buiten. Maar dat is een detail. Een ernstiger bezwaar is het feit dat Drazan een buitenlander is die onze vaderlandse gewoontes niet goed kent en vooral: die geen woord Nederlands spreekt. Hoe raar het ook mag klinken, zelfs in deze wereld van industrie en artificiële intelligentie wordt dat als een gemis gezien. Econoom Anton Kolen: "Men praat wel Engels, maar als de details van het probleem uitgelegd moeten worden is het toch wel lastig. Als je opdrachten wil verwerven is dat een hindernis." Intussen zou er echter in deze moeilijkheid voorzien kunnen zijn. Drazan laat zijn medewerker De Witte vooral de Nederlandse markt bewerken, terwijl hij zich op het buitenland zal richten, verklaart hij.

Bij het college van bestuur liggen nu ettelijke scenario's op tafel, die zich bewegen tussen de extremen: er als RL helemaal uitstapen, danwel: de zaak overnemen. Daartussen ligt een variant waarin Drazan min of meer onder curatele zal worden gesteld. Hij zou dan twee toezichthouders in de personen van Hasman en Van den Herik naast zich krijgen. Minder verstrekkende maatregelen bieden geen soelaas meer, vindt zeker Van Herik, die een verbetering niettemin nog mogelijk acht. Zo is in een eerder stadium al eens geopperd om het in vakinhoudelijk opzicht ondeskundige RIKS-bestuur te laten seconderen door een wetenschappelijke adviesraad. Het bestuur heeft daar om onduidelijke redenen nooit aan gewild, en nu hoeft het eigenlijk niet meer, vindt Van den Herik. Dat station is wat hem betreft al gepasseerd, het zou nu toch niet meer helpen.

Haalt het RIKS 1993, het jaar waarin de zelfstandigheid toeslaat? Volgens Bonke wel, maar over die zelfstandigheid wil hij het nog wel een keertje hebben. Dit soort instituten kun je nooit voor de volle 100% zelfbedruipend maken, gelooft hij. Vijfzeventig procent is al heel mooi, en voor de rest klop je dan maar weer bij de minister aan. Maar eerst gaat het college van bestuur, met name Bonke en Vredevoogd, die zich er nu eveneens mee bemoeit, met het RIKS-betuur om de tafel zitten.

Misschien was het achteraf toch een vergissing om een instituut als het RIKS in Maastricht te plaatsen, in Nederland ten slotte zo excentrisch als het maar zijn kan. Dergelijke gevoelens leven in de randstad nog steeds, zoals de Amsterdamse AI-deskundige prof. J. Breuker bewijst. Hij spreekt van een politieke beslissing waar men nu wellicht de wrange vruchten van gaat plukken; de ligging is ongelukkig, vindt hij, zo zonder voldoende intellectuele ondersteuning in de omgeving, en kennelijk ook zonder voldoende intellectueel enthousiasme op het instituut zelf. Dat laatste kan Van den Herik beamen, dat eerste is in ieder geval sinds zijn komst naar Maastricht al lang niet meer het geval, vindt hij. Zijn groep, bijna op de maand af gelijktijdig met het RIKS begonnen, functioneert uitstekend en omvat binnenkort in totaal zo'n twintig medewerkers.

Van den Herik, niet geheel gespeend van enige ijdelheid, slaat zich daarover op de borst, maar daartoe is hij ook wel gerechtigd, vindt een andere hoogleraar die voor het overige absoluut geen vriend van hem is ("Van den Herik is een erg lastige man"): "Het RIKS is een flop. Het had binnen anderhalf jaar moeten draaien. Kijk naar de groep van Van den Herik en wat die nu aan contractonderzoek binnenhaalt. Dat gaat om enorme bedragen. Waarom kan het RIKS dat niet?"

Wammes Bos

Wordt het nog w...

Begin februari barstte dan eindelijk de bom. Twijfel over de prestaties van het RIKS en over de gebrekkige samenwerking tussen de universiteit en het instituut bracht beide partijen tezamen in het RIKS-pand aan de Tongersestraat. Op zichzelf was dat al een tamelijk unieke gebeurtenis, want de vorige bijeenkomst in ongeveer dezelfde samenstelling dateert van begin 1988. Inderdaad een indicatie voor de niet zeer intensieve contacten over en weer, bevestigen de betrokkenen van RL-zijde, en precies dat was dan ook een van de klachten.

Deze keer meenden de vertegenwoordigers van het RIKS goed beslagen ten ijs te komen. Directeur prof. dr. P.J.V. Drazaan (54) was aanwezig met twee medewerkers om een presentatie te geven van alle projecten die zijn instituut op dit moment onder handen heeft, inclusief die gebieden waarop met de RL wordt samengewerkt. Als voorzitter trad een der leden van de 'board of directors' op, dr. P. Kramer, ex-Philips en tegenwoordig voorzitter van de Raad van advies voor het wetenschapsbeleid, de RAWB.

Maar de vergadering kreeg een iets ander verloop dan de RIKS-afvaardiging zich had voorgesteld. Al voor de opening nam prof. Arie Hasman (medische informatica) het woord om namens alle betrokken vakgroepen een verklaring af te leggen. Samengevat in rond Nederlands (vanwege Drazaan vinden dit soort gesprekken in het Engels plaats): de samenwerking met het RIKS is niks en wordt niks, het is de vraag of het RIKS het überhaupt zal redden, en we zullen dat moeten melden aan het college van bestuur van de RL. Daarmee was de toon voor de rest van de vergadering gezet, alle pogingen van Kramer om zich netjes aan de agenda te houden ten spijt. Het overzicht over de lopende researchprojecten dat Drazaan en zijn 'tweede man', researchmanager Joaquim de Witte aanboden, werd tot overmaat van ramp niet erg indrukwekkend bevonden, en na een intermezzo waarin RL-econoom prof. Anton Kolen een exposé hield over een gezamenlijk project van recente datum dat toevallig wel lijkt te lopen, barstte men pas goed los. Het allengs pijnlijker onderhoud bereikte een absoluut dieptepunt toen een der aanwezigen, prof. Hans Crombag (binnen de juridische faculteit belast met informatica-aangelegenheden), concludeerde dat de toon van voorzitter Kramer hem niet langer aanstond, waarop hij demonstratief het vertrek verliet. Hij, en hij niet alleen, proefde in Kramers opmerkingen enige laatdunkendheid jegens de inspanningen op informatica-terrein die deze universiteit zich getroost, en toen deze ook nog suggereerde dat men in Limburg maar merkwaardig met elkaar omging ("Ik ben dat anders gewend"), werd dit randstedelijk superioriteitsvertoon Crombag (afkomstig van de Leidse universiteit) net even te veel.

Niet lang daarna sloot Kramer de vergadering met de opmerking dat de RL toch vooral de samenwerking met het RIKS niet moest opzeggen, maar voorlopig was dat aan dovemansoren gezegd: data voor volgende bijeenkomsten werden niet eens meer geprikt.

Touwtrekken

Er is dus wat aan de hand, zoveel is wel duidelijk. Maar is het werkelijk zo slecht gesteld met het RIKS? En wat is het eigenlijk voor instelling?

Anders dan de datum (medio 1989) van de officiële opening door minister Deetman zou doen vermoeden, bestaat het instituut al langer. Vanaf januari 1988 om precies te zijn, terwijl enige maanden daarvoor de directeur reeds was aangesteld.

Daaraan was een lange periode van touwtrekken vooraf gegaan. De eerste pogingen om in Nederland een centrum op het terrein van de kunstmatige of artificiële intelligentie (AI) op te zetten, daten van het begin van de jaren tachtig. Nederland dreigde achter te blijven en de overheid moest dus stimuleren, luidde de boodschap van verschillende rapporten. De Limburgse commissaris van de koningin Kremers wist daar handig op in te spelen, en na een stevige politieke lobby werd uiteindelijk besloten dat deze provincie, en met name Maastricht, inderdaad de vestigingsplaats voor een researchinstituut zou worden. Dit tot verdriet van deskundigen elders in het land, waaronder Amsterdam en Twente, die vonden dat het beter was om aan te sluiten bij bestaande expertise die juist binnen de daar gevestigde universiteiten in ontwikkeling was. In Maastricht gebeurde immers weinig op het vlak van de informatica, de cognitieve psychologie of de linguïstiek, om een paar ondersteunende disciplines te noemen.

Aan Maastrichtse kant werd daar uiteraard anders over gedacht. Juist een nieuw instituut kon een aanzienlijke versterking betekenen van de nog schuchtere schreden die de Rijksuniversiteit Limburg tot dan toe op dit pad had gezet, en wellicht kon dit ook het begin zijn van een studierichting cognitieve informa-

tica. Dat laatste bleek al snel illusoir, maar het eerste was dat niet. Een dubbelfunctie van een aan te trekken hoogleraar informatica en directeur van het beoogde instituut werd door de Maastrichtse gangmakers, waaronder dr. Henk Schmidt en dr. ir. Jan Talmon, als ideale uitgangspunt gezien voor een bloeiende AI-cultuur bij zowel universiteit als RIKS.

Die dubbelfunctie zou er echter niet komen, integendeel. Van het begin af aan werd vooral door de provincie, die vanwege het toekennen van stimuleringsgelden een stevige vinger in de pap had, gestreefd naar een zo los mogelijke relatie met de universiteit. En ook de nieuwe directeur zelf bleek een warm voorstander te zijn van zelfstandigheid; hij had de buik vol van ervaringen in Engeland, waar hij voordien een instituut leidde dat wel binnen een universiteit was gesitueerd.

De voornaamste taak van het RIKS zou op het terrein van de toegepaste research gaan liggen. Het iets eerder in Nijmegen begonnen NICI, Nijmeegs Instituut voor Cognitie-onderzoek en Informatietechnologie, nam vooral de fundamentele poot voor zijn rekening, terwijl ook bij andere universiteiten die zijde van het vak steeds meer beoefenaars vond.

Het RIKS zou dus voor de commerciële markt gaan opereren en uit dien hoofde onderzoekscontracten bij het bedrijfsleven moeten verwerven. Niet dat die de enige bron van inkomsten zouden zijn: voor de eerste vijf jaar werd een ruime startsubsidie voorzien door de ministeries van onderwijs en wetenschappen en van economische zaken, dit laatste via de provincie in de vorm van PNL-gelden. O&W draagt sindsdien jaarlijks twee miljoen bij, in totaal dus tien miljoen gulden, EZ/Provincie Limburg leveren drie miljoen. Daarbij gaf de universiteit steun in de vorm van huisvesting en menskracht, terwijl ook de Open Universiteit in Heerlen toezegde op zijn minst research-potentieel te zullen inzetten. In vijf jaar diende het RIKS zich een zodanige positie te hebben verworven dat het op eigen benen, dus met contractonderzoek en geld van bijvoorbeeld Europese stimuleringsfondsen, verder zou kunnen leven.

Optimistisch

Geen slechte uitgangspositie al met al, in ieder geval niet op het financiële vlak. Tegelijkertijd echter geen makkelijke opdracht en dus een zware verantwoordelijkheid, des te zwaarder omdat de periode tussen het eindrapport over het RIKS (1985) en het werkelijke begin ervan ('87/'88) wel erg lang duurde. In de tussentijd zat de rest van het land natuurlijk niet stil, hetgeen het aantrekken van goede medewerkers en opdrachten naar Limburg er niet eenvoudiger op maakte. Het voornaamste oponthoud lag volgens ingewijden in de werving van een directeur; dat wilde maar niet lukken. Uiteindelijk kwam prof. Drazaan op de proppen, Tsjech van geboorte maar al twintig jaar werkzaam in Groot-Brittannië, waarvan de laatste tijd in Wales op het terrein van de robotica, een aan de AI verwant wetenschapsgebied.

Drazaan was optimistisch over de mogelijkheden van het RIKS, zo liet hij in een interview in dit blad (17-12-1987) ook aan de buitenwereld weten. De ligging van Maastricht ten opzichte van de randstad was geen probleem, want op dit vlak tellen afstanden niet, en hij praatte net zo makkelijk met industrieën in Venlo als in California. Hij zou samenwerken met het NICI en andere onderzoeksgroepen in de buurt, Eindhoven en Aken bijvoorbeeld. En, natuurlijk, zeker ook met de RL, waar in de tussentijd toch al enige expertise in het vak was opgebouwd. Nu hij van zowel de RL als de OU elk vier formatieplaatsen toegewezen had gekregen kon hij meteen aan de slag met de werving, zo deed hij vol vertrouwen mee.

Maar op dat punt werd hij snel uit de droom geholpen. Waar Drazaan van de RL gewoon geld voor vier onderzoekers verwachtte -er was immers steeds sprake geweest van vier fte's-, bleek de universiteit niet van zins dat zomaar af te staan. De faculteit der algemene wetenschappen, waar ongeveer tegelijkertijd met Drazaan prof. Jaap van den Herik bij de vakgroep informatica was benoemd, wilde op termijn best de door deze faculteit toegezegde twee plaatsen

leveren, maar die werden hem door wat hij nog steeds verontwaardigd "oplichterij" van de toenmalige decaan De Vries noemt, in het kader van een bezuiniging feitelijk ontnomen.

De andere faculteiten, die elk een halve plaats zouden afstaan, hadden allerlei condities waar het de invulling van die plaatsen betrof. Eigenlijk wilde men zeggenschap zowel over de personen als over hun projecten, een standpunt dat even later door de universiteitsraad werd bekrachtigd; ook die vond dat RL-medewerkers alleen in facultair goedgekeurde projecten voor en binnen het RIKS zouden mogen gaan werken.

Over wat er vervolgens gebeurde bestaan verschillende lezingen. Drazaan was teleurgesteld en wacht tot op de dag van vandaag op het moment dat eindelijk de toegezegde onderzoekers bij hem op de stoep zullen staan. Anderen, waaronder Crombag (FdR) en Talmon (medische informatica), beweren dat men voorstellen aan het RIKS heeft gedaan om bestaande facultaire informaticaprojecten over te hevelen dan wel gezamenlijk nieuwe projecten te entameren, waarin vervolgens deze formatieplaatsen konden worden ingebracht. Daarop zou eigenlijk nooit antwoord zijn gekomen van het RIKS.

Hoewel Drazaan deze gang van zaken uiteraard ontkent, is wel zonneklaar dat hij weinig gecharmeerd is en was van gegeven paarden die hij niet in de bek mag kijken. Hij hecht(te) er sterk aan de RIKS-activiteiten in eigen huis te formuleren; wat daar in het verleden is meegenomen, wat er buiten valt voldoet dus niet aan de behoefte, is zijn credo.

Het netto resultaat van al dit geharrewar is dat de universiteit bitter weinig in de mankracht van het instituut heeft bijgedragen, behalve via zeer speciale constructies zoals Van den Herik die bedacht (en zoals vermoedelijk alleen hij kan bedenken). Zo hebben twee ROAG's, 'reserve-officieren academisch gevormd', via Van den Herik hun diensttijd bij het RIKS doorgebracht. Daar is het echter bij gebleven.

Van de Open Universiteit bleek Drazaan nog minder te verwachten te hebben. Naar hij nu verklaart heeft de OU nimmer een concrete toezegging gedaan om metterdaad vier fte's bij te dragen, en dat is dan ook nooit gebeurd.

Simulatiemodel

Met of zonder personele inbreng van deze universiteiten, het RIKS had ook los daarvan natuurlijk wel mogelijkheden om kwalitatief goede onderzoekers te werven en aan de weg te timmeren. Daar stond immers de overheidssubsidie ruimschoots borg voor. Is dat gelukt?

Ook hier blijken weer grote meningsverschillen te bestaan.

Directeur Drazaan en researchmanager De Witte laten zich in uitermate fleurige bewoordingen uit over zowel de prestaties als de vooruitzichten. Men heeft een drietal groepen geformeerd: 'control & engineering', 'simulatie' en 'interface', en men doet of ontwikkelt research op deze terreinen. Bovendien wordt er ook nog wat aan fundamenteel onderzoek gedaan. Contacten met de industrie zijn er of worden binnenkort gelegd, er is een project voor Shell in huis (aangebracht door bestuursvoorzitter ir. H. Beckers, researchmanager bij Shell), en men werkt bijvoorbeeld aan een ecologisch simulatiemodel. Dit laatste geschiedt samen met een Brits onderzoekscentrum en wordt getest in Senegal, waar mogelijke effecten van planologische beslissingen op de ecologie worden gesimuleerd. Onder andere samen met de Open Universiteit en verschillende softwarehuizen participeert het RIKS in een project dat 'intelligente', interactieve software voor het onderwijs moet opleveren. Verschillende projecten genieten EG-subsidie.

Het klinkt allemaal internationaal, en op de overheadsheets van De Witte en Drazaan oogt het ook nog uiterst ingewikkeld en wetenschappelijk, kortom: een indrukwekkende staat van dienst.

Maar de heren informatici van de universiteit (naast de al genoemde Hasman, Talmon, Van den Herik en Crombag ook prof. Dietz van economie) waren vorige maand niet onder de indruk, allesbehalve zelfs. Volgens Crombag sloeg dat wat hij daar voor zijn neus

"Een aardige man, eigenlijk te aardig om ruzie te maken met de directeur van het Research Instituut voor Kennis en Innovatie. De nauwelijks verhuide suggestie daarbij is dat de RL een centrum voor toegepaste research op het terrein van de kunstmatige intelligentie zou moeten worden. Dat is althans de mening van enkele hoogleraren die op onderzoeksterrein betrokken zijn. Circa tweeënhalf jaar geleden, maar bitter weinig gepresteerd, vinden zij. Daaruit het subsidieermijn. Als die afgelopen is moet het op een kraak worden. Tot nu toe ben ik aan het opbouwen geweest", zegt Drazaan. Volgens hem zal het wel lukken om in de resterende tijd "soms" binnen te halen.

Directeur Drazaan: 'Ik doe het liever goed en lang dan overhaast'.

geschoteld kreeg werkelijk nergens op, en ook de anderen hadden zich het liefste gegeneerd afgewend. Om Drazaan nog een faire kans te geven werd afgesproken dat deze nog een nazending zou doen met gedetailleerder materiaal over het lopend en beoogd onderzoek, met de curricula van de staf en een publicatielijst, zowel intern als extern. Bovendien zouden Hasman en Van den Herik een keer terugkomen om nu eens te kijken wat er werkelijk gebeurde: geen blik op de etalage in de vorm van papieren samenvattingen, maar op het scherm van de computer, want daarin moeten de prestaties opgeslagen liggen en dus zichtbaar te maken zijn.

Helaas, ook het resultaat van deze tweede inspectie was niet bemoedigend, eerder het tegendeel. Wat er tot nu toe is ontwikkeld levert, met een enkele uitzondering, weinig nieuwe inzichten op, luidde het harde oordeel.

Tweede garnituur

Niet dat men dit jaar voor het eerst verdenkingen jegens het RIKS koesterde. Van den Herik zegt al in

Wat met het RIKS?

ruzie maken", luidt een kenschets van de Kennisbureaus (RIKS), de Tsjech Pavel Drazen. Dat denkelijk wel zou moeten: ruzie maken. Omdat de RIKS regionaal, zo niet nationaal, op terrein van kunstmatige intelligentie, dreigt te enkele hoogleraren die nauw bij dit weenedel jaar na de start van het RIKS is er nog j. Daaruit het instituut op de helft van de st het open kracht verder kunnen. reest", Drazen tot zijn verdediging aan. resterende "substantiële externe financiering"

teld werd letterlijk niet gereageerd; een ideeje om RL-publikaties op dit terrein onder een gezamenlijke 'heading' RIKS-RL de wereld in te sturen, waardoor het RIKS zich wat pregnanter aan de buitenwereld zou kunnen presenteren, werd afgewezen. Wat het RIKS dan wel deed behalve plannen maken was iedereen een raadsel, en dat was toch jammer.

"Niet alleen jammer, want er had hier wat moois opgebouwd kunnen worden, maar ook schadelijk voor de naam van de universiteit", betoogt Van den Herik. "Elders ziet men de informatica- en AI-beoefening in Maastricht als één geheel, universiteit en RIKS samen. Gaat het niet goed met de een, dan krijgt de ander het mede op zijn brood. Als ik in het Westen ben krijg ik daar nu al vragen over."

Drazen wijst alle kritiek van de hand. Zijn staf is excellent, zijn projecten ook, en zijn plannen en relaties (ook met buitenlandse instituten) zijn het zeker. Dat RL-voorstellen niet beantwoord zouden zijn is niet waar. Het is echter niet zo eenvoudig om een instituut als het RIKS van de grond af op te bouwen. Er was helemaal niets. Drazen: "Tot ongeveer de helft van vorig jaar durfde ik dan ook nauwelijks naar buiten te treden. Pas sinds die tijd beschik ik over voldoende staf en een goed doordacht researchprogramma waarmee ik de boer op kan. Ik doe het liever goed en langzaam dan overhaast. En dat we niet zoveel publiceren, ach, in de academische wereld wordt al veel te veel gepubliceerd. Wij werken voor de industrie, vergeet dat niet. We moeten dus niet met publikaties aankomen, maar met prototypes van kennisystemen waarvan men in de bedrijven kan inzien dat die, eenmaal uitgevoerd, kostenbesparend kunnen gaan werken. Daar ligt ons doel. Binnenkort gaan we ons grootscheeps aan het bedrijfsleven presenteren."

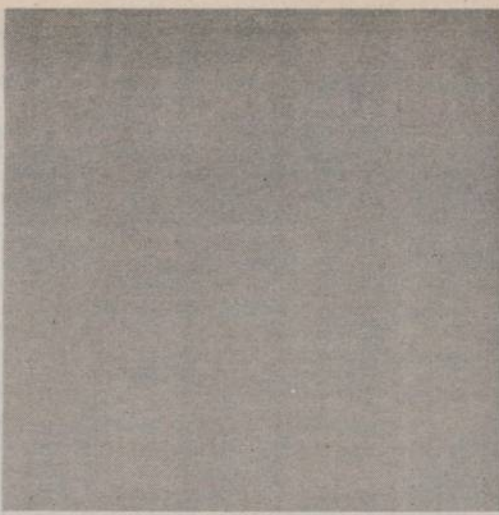
Concurrent

"Daar is hij dan behoorlijk laat mee", luidt het wat cynische commentaar van drs. Leen Zevenbergen, directeur van Bolesian Systems Europe. Zijn bedrijf is met ongeveer veertig medewerkers in zijn soort het grootste van Nederland, en een flinke grote in Europa. In 1985 in Helmond begonnen, nu al expanderend in de Verenigde Staten, beweegt Bolesian zich volgens Zevenbergen op exact het zelfde terrein als het RIKS, de expertsystemen. "Wij bouwen kennisystemen, zij doen research daarvoor", zegt Zevenbergen, die levert aan banken, verzekeringsmaatschappijen, de overheid en de grote en middelgrote industrie. Destijds, toen het RIKS begon, was hij er nogal bang voor, bekend hij. Het zou immers al te makkelijk een concurrent kunnen worden, temeer omdat het met al die overheidssubsidies de tarieven met gemak zou kunnen ondergraven.

"Het was voor hun een fluitje van een cent geweest om in die markt in te breken. Maar dat is niet gebeurd, ik kom ze nooit tegen. Letterlijk nooit, niet bij offertes, nergens. Eerlijk gezegd ben ik daar wel tevreden over, uit concurrentie-oogpunt bezien. Aan de andere kant heb ik ook wel eens overwogen of we niet zouden kunnen samenwerken, maar ach, het is geen erg actieve club geloof ik."

Volgens Zevenbergen ontbreekt het bij het RIKS aan marketingkwaliteiten. "Drazen is in de markt niet bekend. Over het RIKS wordt nooit gesproken, dat is wel typerend ja. Ik weet niet wat hij wel doet, maar hij vertoont zich niet op conferenties, houdt geen lezingen. Ik geef elke week altijd wel een paar lezingen her en der, en dat levert veel nuttige contacten op. Als het RIKS opdrachten uit de markt wil, moeten ze veel meer aan marketing doen, dat is duidelijk."

Ook het argument dat het zo moeilijk zou zijn om een goede staf van onderzoekers op te bouwen overtuigt Zevenbergen niet: "In een jaar moet dat kunnen, vooral als je begint met een paar klinkende namen, eventueel uit het buitenland, die op hun beurt weer anderen aantrekken. Al met al kun je op die manier in twee à drie jaar op poten staan. Als dat nu pas zou gaan beginnen wordt het wel moeilijk, want in de afgelopen

drie jaar is er wel wat veranderd in deze wereld. De concurrentie is veel sterker dan toen."

Die waarneming wordt bevestigd door de Twentse hoogleraar dr. ir. N.J.I. Mars. Her en der timmert men zowel in (para-)universitaire als in commerciële kring nogal aan de weg, betoogt hij. Er is het al langer bestaande samenwerkingsverband van een drietal universiteiten (Amsterdam, Rotterdam en Twente) met de industrie in het SPIN-project, een door de overheid gesubsidieerd stimuleringsprogramma; andere universiteiten zijn ook bezig, bedrijven als Bolesian en andere zijn uiterst actief, en de grote bedrijven doen in eigen huis het een en ander. "De markt is al bijna overvoerd", vindt Mars, die er dan ook een hard hoofd in heeft dat het RIKS het in de nog resterende tijd, tweeënehalf jaar, zal redden. Ofschoon het instituut in de wetenschappelijke wereld bekender is dan in de commerciële, is dat niet het gevolg van zichtbare prestaties; op congressen bijvoorbeeld ziet hij maar weinig bijdragen van RIKS-mensen.

Niet iedereen is echter zo pessimistisch. Prof. G. Kempen, cognitief psycholoog, nu prominent bij het bloeiende Nijmeegse NICI en destijds een der drijvende krachten achter de oprichting van het RIKS (bovendien toentertijd niet onwillig om het directeurschap op zich te nemen, "maar ik ben nooit officieel benaderd") is gunstiger gestemd. Hij heeft alle begrip voor de problemen rond de personeelsopbouw, het werven van opdrachten en het opzetten van projecten. "Dat duurt gewoon lang, dat zie je elders, in Duitsland bijvoorbeeld, ook, ofschoon ze er daar veel meer geld in steken. En ik geloof niet zo dat die markt overvoerd is, die is pas juist aan het open gaan. Er werd wel gesproken van de 'AI-winter', toen er weinig gebeurde en er in de VS nogal wat bedrijfjes over de kop gingen. Nu trekt dat weer aan, je zou nu van een lente kunnen spreken. Ik kom eens in de zoveel maanden bij het RIKS, en van wat men mij vertelt heb ik de indruk dat ze daar goed op de ontwikkelingen inspelen. Neurale netwerken, intelligente functies simuleren op de computer, daar komt steeds meer belangstelling voor en op dat terrein heeft men daar deskundigheid in huis. Ik zie het niet zo somber."

Toch is Kempen onder de voor dit artikel geraadpleegde AI-deskundigen een uitzondering. Binnen de RL laat alleen de kwantitatief econoom prof. Anton Kolen weten zijn mening te delen en eveneens redelijk optimistisch te zijn, ook over de samenwerking met de RL.

Negatief

In het algemeen variëren de opinies hier in Maastricht derhalve van kritisch tot uitgesproken negatief. Er moet dus wat gebeuren, en er had allang wat moeten gebeuren, vinden de betrokken hoogleraren. Zo hadden op zijn minst de signalen die uit de faculteiten kwamen, overgebracht moeten zijn aan het RIKS-bestuur. Dat kan niet moeilijk geweest zijn, want men klaagde tegen rector prof. Vic Bonke, die op zijn beurt lid is van de Board of Directors van het RIKS en uit dien hoofde de ideale trait d'union tussen beide instellingen is. Heeft Bonke de groeiende ongerustheid overgebracht?

Bonke: "Ik kan het in een situatie als deze natuurlijk nooit goed doen, maar inderdaad, ik heb dat doorgegeven. Wanneer voor het eerst? Niet gisteren, laat ik dat zeggen."

Als dat al het geval is, dan heeft het bestuur van het RIKS zich daar weinig aan gelegen laten liggen, zoveel is duidelijk. Drazen verklaart nog nooit problemen met zijn bestuur gehad te hebben, dus gekapitteld is hij al zeker niet. Het heeft er daarom de schijn van dat Bonke zich op zijn beurt als RIKS-bestuurder dus niet erg standvastig heeft opgesteld, iets wat des te opmerkelijker is omdat naar zijn eigen zeggen ook uit de hoek van de Open Universiteit onvrede opklonk. Dan ging het dus al om twee van de ondersteunende instellingen. Anderen vermoeden dat Bonke weinig invloed in het RIKS-bestuur heeft gehad, ook al omdat elke kritiek van zijn kant gecounterd kon worden met een verwijzing naar de nooit geleverde

vier RL-formatieplaatsen.

Volgens Van den Herik heeft het Board of Directors in ieder geval zitten slapen. Bonke: "Natuurlijk zit zo'n Board er niet bovenop, het gaat hier om besturen op afstand."

Maar die periode is nu dan toch afgelopen sinds de jongste professorenactie, vertellen ingewijden. Ook Bonke zou nu inzien dat er ingegrepen moet worden en dat hij zich wellicht in Drazen vergist heeft. De rest van het bestuur is van een en ander toch ook wel geschrokken. Hoop op de agenda staat nu de positie van directeur prof. Drazen. Hoezeer hij omstrepen is blijkt wel uit de vraag die sommigen stellen: is hij nog professor, en zo ja, waar heeft hij dan een leerstoel? Drazen kwam uit Wales als professor maar is sindsdien fulltime RIKS-directeur geweest. "Ik ben inderdaad eigenlijk geen hoogleraar meer", legt Drazen desgevraagd uit, "maar anderen noemen me nog zo, ik zelf niet hoor."

Toch, de brieven van het RIKS gaan nog stuk voor stuk ondertekend door prof. Drazen naar buiten. Maar dat is een detail. Een ernstiger bezwaar is het feit dat Drazen een buitenlander is die onze vaderlandse gewoontes niet goed kent en vooral: die geen woord Nederlands spreekt. Hoe raar het ook mag klinken, zelfs in deze wereld van industrie en artificiële intelligentie wordt dat als een gemis gezien. Econoom Anton Kolen: "Men praat wel Engels, maar als de details van het probleem uitgelegd moeten worden is het toch wel lastig. Als je opdrachten wil verwerven is dat een hindernis."

Intussen zou er echter in deze moeilijkheid voorzien kunnen zijn. Drazen laat zijn medewerker De Witte vooral de Nederlandse markt bewerken, terwijl hij zich op het buitenland zal richten, verklaart hij.

Bij het college van bestuur liggen nu ettelijke scenario's op tafel, die zich bewegen tussen de extremen: er als RL helemaal uitstappen, danwel: de zaak overnemen. Daartussen ligt een variant waarin Drazen min of meer onder curatele zal worden gesteld. Hij zou dan twee toezichhouders in de personen van Hasman en Van den Herik naast zich krijgen.

Minder verstrekkende maatregelen bieden geen soelaas meer, vindt zeker Van den Herik, die een verbetering niettemin nog mogelijk acht. Zo is in een eerder stadium al eens geopperd om het in vakinhoudelijk opzicht ondeskundige RIKS-bestuur te laten seconderen door een wetenschappelijke adviesraad. Het bestuur heeft daar om onduidelijke redenen nooit aan gewild, en nu hoeft het eigenlijk niet meer, vindt Van den Herik. Dat station is wat hem betreft al gepasseerd, het zou nu toch niet meer helpen.

Haalt het RIKS 1993, het jaar waarin de zelfstandigheid toeslaat? Volgens Bonke wel, maar over die zelfstandigheid wil hij het nog wel een keertje hebben. Dit soort instituten kun je nooit voor de volle 100% zelfbedruipend maken, gelooft hij. Vijfenzeventig procent is al heel mooi, en voor de rest klop je dan maar weer bij de minister aan. Maar eerst gaat het college van bestuur, met name Bonke en Vredevoogd, die zich er nu eveneens mee bemoeit, met het RIKS-bestuur om de tafel zitten.

Misschien was het achteraf toch een vergissing om een instituut als het RIKS in Maastricht te plaatsen, in Nederland tenslotte zo excentrisch als het maar zijn kan. Dergelijke gevoelsleven in de randstad nog steeds, zoals de Amsterdamse AI-deskundige prof. J. Breuker bewijst. Hij spreekt van een politieke beslissing waar men nu wellicht de wrange vruchten van gaat plukken; de ligging is ongelukkig, vindt hij, zo zonder voldoende intellectuele ondersteuning in de omgeving, en kennelijk ook zonder voldoende intellectueel enthousiasme op het instituut zelf. Dat laatste kan Van den Herik beamen, dat eerste is in ieder geval sinds zijn komst naar Maastricht al lang niet meer het geval, vindt hij. Zijn groep, bijna op de maand af gelijktijdig met het RIKS begonnen, functioneert uitstekend en omvat binnenkort in totaal zo'n twintig medewerkers.

Van den Herik, niet geheel gespeend van enige ijdelheid, slaat zich daarover op de borst, maar daartoe is hij ook wel gerechtigd, vindt een andere hoogleraar die voor het overige absoluut geen vriend van hem is ("Van den Herik is een erg lastige man"): "Het RIKS is een flop. Het had binnen anderhalf jaar moeten draaien. Kijk naar de groep van Van den Herik en wat die nu aan contractonderzoek binnenhaalt. Dat gaat om enorme bedragen. Waarom kan het RIKS dat niet?"

Wammes Bos

Universiteit

Radboud-onderwijs

Vanwege de bijzondere leerstoel Wijsbegeerte mbt. de katholieke levensbeschouwing (Radboudstichting) wordt onderwijs verzorgd door prof. dr. H. ten Have. In de laatste maanden van dit studiejaar worden twee programma's aangeboden:

1) Ontwikkelingen in de ethiek van de gezondheidszorg.
Dit is een serie inleidende colleges over gezondheidszorg-ethiek, waarbij de mogelijkheden en onmogelijkheden van een ethische kritiek op gezondheidszorg-praktijken centraal staan.
Plaats: Kamer 0001 Ts 53
Tijd: iedere dinsdag van 16.00 tot 17.30 uur, met ingang van 3 april.

2) Filosofen over het goede.
In deze werkcolleges worden teksten van filosofen bestudeerd om na te gaan hoe vragen over het goede leven door verschillende denkers zijn begrepen en uitgelegd. Aan de orde komen o.a. Aristoteles, Thomas van Aquino, Kant, Bentham, MacIntyre en Levinas.
Plaats: Filmzaal Ts 53
Tijd: iedere dinsdag van 20.00 tot 21.30 uur, met ingang van 3 april.

Inlichtingen: Prof. dr. H. ten Have, Vakgroep Gezondheidsethiek en Wijsbegeerte, Elisabethhuis, Abtstraat 2A, tel. 888380 (372).

P. Universeel

Op maandag 16 april (tweede paasdag) kunnen kinderen van leden van P. Universeel weer meedoen aan het paaseierenramp. Eveneens wordt er een ballonnenwedstrijd georganiseerd. Dit alles vindt plaats in Casino Slavante, Slavante 1 (Sint Pietersberg), van 11.00 tot 13.00 uur. Alle kinderen ontvangen een paasattentie, en de ouders koffie en "met". Info/opgave bij L. Brinkhuizen, CZ, Ts53, tel. 888210, voor 16 april a.s.

Aanvang nieuwe tennisclub voor kinderen van P. Universeel leden: donderdag 5 april, tijd: 16.00 - 17.00 uur, plaats: Tenniscentrum De Dousberg. Kosten voor 9 lessen f 65,-. Info/aanmelding Mw. C. Fröberg, Fac. Bureau FdG, Deb. 1, tel. 882315.

Vacatures

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van het vacaturenummer op brief en enveloppe binnen 10 dagen richten aan de Dienst Personele Zaken. Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 049

De vakgroep Epidemiologie/Gezondheidszorgonderzoek van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen vraagt een

Toegevoegd Onderzoeker (m/v)

Dit ten behoeve van het evaluatie-onderzoek "Sociaal-psychiatrisch Centrum Maastricht".

RL AGENDA

06-04 Promotie mw.N.Boumans, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210
06-04 Promotie M.Löwik, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210
13-04 Goede vrijdag RL gesloten
16-04 Tweede paasdag RL gesloten
20-04 Promotie O. van Hilten, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210
20-04 Promotie J.Greve, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210
27-04 Afscheidsrede prof.mr.J.Elders, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210
30-04 Koninginnedag RL gesloten
11-05 Promotie J.Atié, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210
17-05 Inauguratie prof.dr.H.D.Banta/prof.dr.E.Reerink, Aula, Ts53, 15 uur, info: tel. 887141/7210

De aanstelling vindt plaats voor de periode van 2 jaar (de mogelijkheid tot verlenging met nogmaals 2 jaar is niet uitgesloten). Gedurende een experimentele periode van 2 jaar wordt de helft van het aantal patiënten met een opname-indicatie voor het psychiatrisch ziekenhuis Vijverdal te Maastricht toegewezen aan het Sociaal psychiatrisch Centrum (SPC). Vergelijking met de resultaten van een referentiegroep van klinisch opgenomen patiënten zal moeten uitwijzen welke gunstige of ongunstige gevolgen SPC-zorg heeft voor patiënten en hun familieleden.

Gevraagd:

- Een klinisch psycholoog/gezondheidswetenschapper (GGK), met testervaring bij psychiatrische patiënten.
- Bekendheid met geautomatiseerde dataverwerking (b.v. SPSS), goede schriftelijke uitdrukingsvaardigheid.

Salaris:

Afhankelijk van ervaring en gepromoveerd zijn min. f 3.231,- bruto per maand en max. f 7.164,- bruto per maand.

Inlichtingen:

Informatie over deze vacature kan worden ingewonnen bij dr. M.J. Haveman, tel. 043-887347.

Interne vacature 050

De vakgroep Epidemiologie/Gezondheidszorgonderzoek van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen vraagt een

Toegevoegd Onderzoeker (m/v) 0.5 fte.

Dit ten behoeve van het evaluatie-onderzoek "Sociaal-psychiatrisch Centrum Maastricht".

De aanstelling vindt plaats voor de periode van 2 jaar (de mogelijkheid tot verlenging met nogmaals 2 jaar is niet uitgesloten). Gedurende een experimentele periode van 2 jaar wordt de helft van het aantal patiënten met een opname-indicatie voor het psychiatrisch ziekenhuis Vijverdal te Maastricht toegewezen aan het Sociaal psychiatrisch Centrum (SPC). Vergelijking met de resultaten van een referentiegroep van klinisch opgenomen patiënten zal moeten uitwijzen welke gunstige of ongunstige gevolgen SPC-zorg heeft voor patiënten en hun familieleden.

Gevraagd:

Een psychiater met belangstelling voor onderzoek naar zorgprocessen.

Salaris:

Afhankelijk van ervaring en gepromoveerd zijn min. f 3.231,- bruto per maand en max. f 7.164,- bruto per maand bij een full-time aanstelling.

Indien noodzakelijk kan een arbeidsmarkttoelage worden toegekend. Afhankelijk van ervaring en gepromoveerd zijn kan hierdoor het feitelijke salaris overeenkomen met het max. van schaal 14 (bij een full-time aanstelling).

Inlichtingen:

Informatie over deze kan worden ingewonnen bij dr. M.J. Haveman, tel. 043-887347. Een beschrijving van het project is op aanvraag verkrijgbaar.

Interne vacature 051

In het kader van de ontwikkeling van onderwijs en onderzoek in het nieuwe

Dienst Voorlichting

Bulletin wordt voor een deel verzorgd door de dienst Voorlichting.

Kopij voor Bulletin moet via contactpersonen worden ingeleverd:

Vakgr./comm. FdAW: P.Galestin, Fac.Bur., Bredestraat 24, tel. 887487, voor woe. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdEW: B.Staveaux, Fac.Bur., Tongersestraat 53, tel. 888235, voor do. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdG: W.Schipper, Fac.Bur., Dr.v.Kleefstraat 25, tel. 888643, voor woe. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdGW: D.Verheyen, Fac.Bur., Lenculenstraat 14, tel. 887253, voor woe. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdR: M. de Heer, Fac.Bur., Zwingelput 4, tel. 887041, voor woe. 13.30 uur.
Studenten(sport)ver./Studentenpastoraten: N.Plompen, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 887354, voor do. 12.00 uur.
Instituten behorend bij een faculteit: bij de facultaire contactpersoon.
Berichten voor onderdeel 'Universiteit Algemeen' inleveren bij H.Vermeer, Voorlichting, Bouillonstraat 3, tel. 887172, voor vrij. 12.00 uur.
Externe berichten worden alleen opgenomen als er plaats is.
Informatie: H.Vermeer, Voorlichting, tel. 887172.

wetenschapsgebied Milieugezondheidkunde bestaat er aan de Rijksuniversiteit Limburg bij de vakgroep Biologische Gezondheidkunde i.o. van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen een vacature voor een

UNIVERSITAIR DOCENT m/v t.b.v. Milieukunde/Milieuhygiëne

Functie-omschrijving:

inbreng van kennis omtrent het fysieke, abiotische milieu in onderwijs- en onderzoeksthema's met betrekking tot de relatie tussen milieu en de gezondheid van de mens. Ontwikkeling van onderwijs binnen het doctoraalprogramma Biologische Gezondheidkunde en binnen de nieuw op te zetten interfacultaire studierichting Milieugezondheidkunde. Participatie in multidisciplinair ingerichte onderzoeksprojecten op het gebied van milieu en gezondheid. Ontplooiën van nieuwe onderzoeksinitiatieven.

Functie-eisen:

- vooropleiding in de milieuhygiëne of in een van de aanverwante natuurwetenschappelijke basisdisciplines;
- promotie-onderzoek op een milieukundig onderwerp, idealiter in relatie tot mogelijke gezondheidsrisico's, hetzij afgerond, hetzij binnen afzienbare tijd te voltooien;
- sterke bereidheid tot multidisciplinaire samenwerking; pioniersgeest;
- ervaring en affiniteit met wetenschappelijk onderwijs.

Aanstelling:

- aanstelling geschiedt vooralsnog voor de periode van 2 jaar;
- betrokkene dient uiterlijk per 1 september 1990 ter beschikking te zijn.

Salaris:

afhankelijk van opleiding en ervaring minimaal f 3.231,— (schaal 10 BBRA 1984) en maximaal f 7.063,— (schaal 12 BBRA 1984).

Info: J. Kleinjans, vakgroep Biologische Gezondheidkunde i.o., telefoon 043-888637/888610.

Interne vacature 052

ROA (Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt) verbonden aan de Economische Faculteit zoekt op korte termijn een

STUDENT-ASSISTENT (M/V)

Taken en vereisten:

- verzamelen statistische gegevens;
- verwerken van statistische gegevens op PC of Vax;
- kennis van het werken met VAX (Main Frame) of met de soft-ware pakketten, zoals bijvoorbeeld Lotus, SPSS of Pascal, strekt tot aanbeveling.

Aanstelling zal zo spoedig mogelijk plaatsvinden voor een periode van minimaal één jaar met mogelijkheid tot verlenging. De werktijdsfactor bedraagt 0.4 fte. Inlichtingen bij dr. A. de Grip, tel. 888501.

Buitenland

ERASMUS-beurzen voor aio's

De NUFFIC heeft besloten een gedeelte van het budget bestemd voor ERASMUS-beurzen voor 1990/91 te reserveren voor aio/oio-freemovers. Voor aanvragen in dit verband heeft de NUFFIC de sluitingsdatum bepaald op 1 mei 1990. De voorwaarden voor deelname zijn in grote lijnen dezelfde als voor studenten. Aanvraagformulieren en richtlijnen zijn verkrijgbaar bij Bureau Buitenland.

Openingstijden Bureau Buitenland

Op dinsdag en donderdag van 10.00 - 11.30 uur, kamer 2006A Bouillonstraat 3.

Student en Zaken

INKOM

De werkgroep INKOM, voorheen INKOM-team, is gestart. Voor vragen en/of

opmerkingen: telefonisch: op werkdagen van 13.00-14.00 uur tel. 043-887393; schriftelijk: RL Dienst Studentenzaken, postbus 616, 6200 MD Maastricht t.n.v. werkgroep INKOM

Studium Generale

Tentoonstelling M. Schoenmaekers 16 mrt.-13 apr. Tentoonstelling over leven en werk van de in Maastricht geboren theoloog en filosoof Mathieu Schoenmaekers (1875-1944). Organisatie: Bureau Studium Generale en Stichting ECHO. De tentoonstelling bestaat uit 3 delen: Leven en werk van Schoenmaekers; zijn chef d'oeuvre "Beginselen der wiskunde" en het artistieke gedeelte met werken van hedendaagse kunstenaars bij wie de invloed van wiskunde op hun beeldend werk duidelijk zichtbaar is. Plaats: Universiteitsbibliotheek RL. Ma., wo. en do. van 09.00-18.00 uur. Di. van 09.00-21.00 uur. Vr. van 09.00-17.00 uur. Za. van 10.00-14.00 uur. Zo. gesloten. Toegang gratis.

Literaire avond met Leo Vroman

Wo. 4 apr. om 20.00 uur organiseren het Studium Generale en de stichting Phia Berghout een avondvullend programma rond de dichter Leo Vroman onder leiding van Wiel Kusters. In de loop van de avond brengt pianiste T. Ehlen "Spinsel" van R. Heppener ten gehore. Studenten van de Toneelacademie dragen gedichten voor van L. Vroman. Plaats: De Redoute van de Stadsschouwburg. Toegang gratis! Informatie: Bureau Studium Generale. Tel: 887540

Levensbeëindiging van comapatiënten

Do. 5 apr. 20.00 uur organiseert het Studium Generale in de cyclus 'Recht voor z'n raap' een discussieavond over levensbeëindiging van comapatiënten. Het thema wordt ingeleid door prof. dr. H. ten Have, RL, dr. C. Spreeuwenberg, hoofdredacteur Medisch Contact en Mr. E. Sutorius, advocaat procureur, Arnhem. Gespreksleider is prof. mr. F. van Wijnen, RL, Plaats: Aula, Ts. 53. Toegang gratis! Informatie: Bureau Studium Generale. Tel: 887540

AEGEE

3 apr. Infoavond Summeruniversity (talencursussen).
10 apr. Ledenborrel.
11 apr. Rondleiding Thiessen.
12 apr. Bootfeest.
17-22 apr. Trondheim Isit-'90.
23-25 apr. Madrid Is Europe Forgetting Latin-America?
26-27 apr. Rotterdam The European Puzzle.
28-30 apr. Amsterdam AEGEE-GAMES.
8-12 mei Parijs EGEE VI.
juli/sept. 21 steden Summeruniversity (talencursussen).
Inschrijving K2.033 ZW.4 dagelijks van 11.30-12.30 uur. Tel: 887071 of 254723.

NSEM

Het spreekuur rechtspositie is voor studenten die vragen hebben over of problemen hebben met: de harmonisatiewet; studiefinanciering; auditorenfonds; examenreglementen; enz. Tevens verkoop poenboek, dé gids over studiefinanciering. Iedere dinsdag, woensdag en donderdag tussen 11.30 en 13.30 uur, NSEM-kamer, Lenculenstraat 26, Maastricht, tel: 887142.

NSEM en Tafelstraat 13

In de week van 8 apr. organiseert de werkgroep El Salvador van studenten-vakbond NSEM i.s.m. Tafelstraat 13 en het Centrum voor Vrede en Ontwikkelingssamenwerking een aantal activiteiten in het kader van het thema: Latijns-Amerika en bevrijding.

Zo. 8 apr. 14.00 uur (tot 17.00 uur): Literaire middag: literatuur en bevrijding in Latijns-Amerika. Sprekers zijn: Stefan van de Brendt: Belgisch vertaler van o.a. Latijnsamerikaanse literatuur. Leo Serano: Chileense schrijver, woonachtig in Nederland. De sprekers zullen worden afgewisseld met "levende Chileense muziek". Videofragmenten uit het Nicaraguaanse vredesconcert van 1980 en hapjes en drankjes. Plaats: boekhandel Arcadia. Vrijthof 29.

Do. 12 apr. 14.00-15.30 uur: Colombiaanse vrouw in Maastricht. Yalile Jura-

do zal vertellen over haar basiswerk en hoe de strijd van de armen in haar land tegen de permanente geweldsdreiging georganiseerd wordt. Plaats Vrouwen-centrum, Vrijthof 23. Alle vrouwen welkom! Informatie: B. van der Linde, CVOS, tel. 255655

Do. 12 apr. 19.00 uur: Het is maart 1990, precies 10 jaar geleden dat in El Salvador bisschop Romero werd vermoord. In dit kader brengt Yalile Jurado, een Colombiaanse vrouw een bezoek aan Maastricht. Zij gaat in op de rol van de basiskerk in de verzetsbeweging van Latijnsamerikaanse landen. Daarna is er gelegenheid tot discussie. Het Tafelstraat-koor zingt strijdliederen uit Latijns-Amerika. Plaats: Celdebouderskapel, Brusselsestraat. Informatie: centrum voor vrede en ontwikkelingssamenwerking, Cortenstraat 4. Tel: 255655

Agenda Tafelstraat 13

Ma. 2 apr. 19.30 uur: Boal-theater
Di. 3 apr. 20.00 uur: Levinas leeskring
Wo. 4 apr. 20.00 uur: Open avond met gasten uit Peru, India en Afrika. Verhalen uit drie continenten. Ontmoeting met participanten van het Netherland International Institute for Management. Social evening.
Do. 5 apr. 17.45 uur: Koor.
Do. 5 apr. 20.00 uur: Nauwgezet en Wanhopig.
Do. 5 apr. 20.00 uur: Toneel

Koko

do. 30 mrt.: laatste dag van de kookwedstrijd
di. 3 apr.: Videocyclus door de CC nog onbekend
wo. 4 apr.: Kroegavond door Eloquentia "discussie Bertje"
di. 10 apr.: Video
wo. 11 apr.: ALV Algemene leden vergadering
do. 12 apr.: Bertjesavond

STA OP

Sta Op organiseert een originele Afrikaanse danscyclus verzorgd door Etienne M' Pio (Angola). Kosten: f 25,— voor de vier avonden; 4 apr., 11 apr., 25 apr., en 2 mei. Aanvang: 20.00 h. Locatie: Multizaal, City Centrum, Capucijnstraat 43. Come and shake your Tam Tam Body!

LV&S

Bokkerijdersloop
Op maandag 2 apr. a.s. start om 17.45 uur een recreatief gemengde groepsloop. Deelname is mogelijk voor studenten en medewerkers van de RL. Afstand is 7 km. Gelopen wordt via de Mergelweg en het Encibos. De groep dient minimaal uit 4 lopers te bestaan en een tijdwaarnemer. Inschrijven: voor 30 maart bij buro LV&S. Kosten: sportkaarthouders gratis, anderen f 3,— p.p.

Spookvolleybaltoernooi
Het spookvolleybaltoernooi dat op 4 april a.s. gepland was, kan om organisatorische reden geen doorgang vinden!

Squash cursus

Op dinsdag 1 mei a.s. start de cursus squash voor beginners en gevorderden in het Squash Centrum E. v.d. Pluijm. Kursusduur: 6 lessen van 1 uur. Kosten: f 40,—. Inschrijven: buro LV&S. Sportkaart verplicht!

Verhuisbericht Dojo centrum de Kier M.i.v. 1 apr. a.s. verhuizen alle activiteiten van de Kier naar de nieuwe Dojo aan het Sterreplein 1 te Maastricht (niet ver van het station).

Lagakari

16 t/m 22 apr.: Zeilinstructieweek.
Begin mei: Opening vaarseizoen
5 en 6 mei: Zeilweekend met Boreas
15 juni: Barbeque
13 t/m 20 juli: Zomerzeilweek.

Economie

E.F.M.-Agenda

2-5 april: EFM-leden kunnen tegen betaling van F20 (op maandag) of F30 (op de andere dagen van de week) één dag van

HOMO FUMANS EXIT?

Filmsterren inhaleerden op het witte doek met een welbehagen, dat de zaal genietend overnam. Roken was succes en sex-appeal, roken was *modern* leven...

Het lijkt eeuwen geleden.

Want de Rokende Mens krijgt het de laatste tijd steeds benauwder. Elk pakje rept verplicht van longkanker en hartklachten. Het is onzeker of zo'n tekstje tot de verstokte consument echt doordringt, maar voor de gemiddelde roker zal het geen opsteker zijn.

In navolging van Amerika - wéér - begint de roker nu ook hier aan prestige in te boeten. Vooral wanneer hij of zij in lift, restaurant of vergadering anderen dwingt om passief mee te roken. "Wie rookt is niet gezien", afficheren de niet-rokers.

De andere kant laat zich niet onbetuigd.

"Roken moet mogen", adverteert de tabakslobby. Achterliggende gedachte: de persoonlijke vrijheid is een zo groot goed dat we bereid moeten zijn er een klein offer voor te brengen. De overtuigde roker, ondertussen, voelt zich langzaam maar zeker een gediscrimineerde minderheid - of een elite.

Ligt bij dit alles de waarheid in het midden? Of heeft iedereen recht op zijn eigen waarheid?

De discussie wordt gevoerd met veel vuur, ook in de kolommen - en zelfs in de burelen - van NRC Handelsblad. De krant brengt de feiten, ongekleurd, en biedt daarnaast een forum voor een open uitwisseling van meningen. Dit prikkelt de geest en kan helpen bij het vormen van een eigen, genuanceerde opinie.

Voor veel lezers functioneert NRC

Handelsblad dan ook als een pittige stimulans, die geen dag gemist kan worden. Hebt ook u behoefte aan geestelijke prikkeling en bent u niet bang voor een milde verslaving, dan moet u zeker een proefabonnement nemen. Dit geeft u vier weken de krant voor slechts f. 14,50. Als u op werkdagen voor kwart voor acht 's avonds kosteloos belt met 06-0555, dan hebt u binnen een paar dagen uw eerste dosis in huis.

VOOR WIE DE NUANCE ZOEKT.

de
nen
3 ap
Pro
verl
8-15
27
bek
deri
27 a
dan
2 m
7 m
min
mac
Elke
13.3
bus
liere
land
tus)
acc
mei
ver
de w

Dienst Voorlichting

de Businessweek in Rotterdam bijwonen.
 3 april : 14.00 uur, Aula, ALFA-lezing door Prof. Flip de Kam over 'Mogelijkheden tot verlaging van de belastingtarieven'.
 8-15 april : ALFA-excursie naar Berlijn.
 27 april : 14.00 uur, locatie wordt nog bekend gemaakt, algemene ledenvergadering EFM
 27 april : Mercurius naar MBA in Rotterdam. Nadere info volgt (lustrumactiviteit).
 2 mei : lustrumfeest in Dominicanerkerk.
 7 mei : ALFA-lezing door Mr. Luns, ex-minister van Buitenlandse Zaken (lustrumactiviteit).
 Elke donderdag kan men tussen 13.00-13.30 uur afhalen : EFM-stroddassen, businesscourse magazine, inschrijfformulieren voor de werkconferentie van Holland Consulting Group (29 t/m 31 augustus), inschrijfformulieren voor de STEP-accountancydagen (1 mei, 9 mei en 10 mei) en inschrijfformulieren voor de Unilver Financial Workshop (2 en 3 juli), voor de workshop 'Philips' op locatie in april en

de workshop 'KPMG' april.
 EFM zoekt nog enkele actieve leden, die plaats willen nemen in de IAD (= kascontrolecommissie). Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Lucielle de Bakker (043-473644).

Oprichtingsbijeenkomst 'Chasquis'
 Op vrijdag 30 maart om 15.00 uur wordt in de Filmzaal (TS53) de officiële oprichtingsbijeenkomst gehouden van de studievereniging voor informatiesystemen 'Chasquis'. Ter gelegenheid hiervan zijn twee sprekers uitgenodigd om een korte lezing te geven, nl. Prof. dr. ir. G. Nijssen die enkele ontwikkelingen in de wereld van de informatiekunde zal bespreken en Prof. Th. Mulder die met name de loopbaanmogelijkheden van afgestudeerde BIK-studenten zal belichten. Deze bijeenkomst is vooral bestemd voor (toekomstige) BIK-studenten, maar ook andere belangstellenden zijn van harte welkom.

Gezondheids-wetenschappen

Toets 2.1.1.
 Inzage toets 2.1.1. Beleid en Beleidsproces, vrijdag 30 mrt. 90, van 11.00-13.00 u. K.0001. Jezuitenklooster.

Vakgroep Verplegingswetenschap
 Studenten VW die het blok 3.6.3. "Organisatie en werkomgeving" gaan volgen dienen de volgende literatuur aan te schaffen.
 -Mintzberg, Structure in fives, Prentice Hall, Englewoods Cliffs 1983;
 -Sullivan, E&Ph. Decker, Effective Management in Nursing 2nd edition, Menlo Park, CA: Addison Wesley, 88.
 (Dit boek wordt gedeeltelijk in dit blok gebruikt maar zal in het blok "Management/Beleid" veelvuldig geraadpleegd moeten worden.) Beide boeken zijn uit

voorraad leverbaar bij de Academische Boekhandel, Bouillonstraat.

Wetenschapswinkel

N.a.v. van een vraag van een buurthuis in een middelgrote Limb.stad, zoekt de Wet.winkel 1 of 2 stud. die een onderzoek willen verrichten naar de functie die het buurthuis voor de omliggende wijken vervult c.q. kan vervullen. Taken:- inventarisatie (incl. enig veldweek) van de groepen die momenteel gebruik maken van het buurthuis;- inventarisatie van de diensten die vanuit het buurthuis door professionele hulpverleners cq. door vrijwilligers geleverd worden;- op basis van literatuurstudie en van de resultaten van de voorgaande onderzoeksvragen aangeven van de huidige behoefte aan hulpverlening (naar aard en omvang). De gedachten gaan uit naar 3e-, 4e-, 5e- of 6e-jaarsstudenten BB, GVO of GGK, met interesse voor het welzijnswerk. Het onderzoek kan fungeren als jaarwerkstuk of als afstudeeronderzoek. Geboden:- een onkostenvergoeding;- organisatorische en administratieve ondersteuning;- extra inh. begeleiding;- een stimulerend werkklimaat. Inlichtingen: J. Haesen, Wet.winkel, K.Kareplein 12, tel. 887120.

Herkansingen studiejaar 89/90

Het overzicht van de geplande herkansingen voor bloktoltsen op 5 en 6 jul.90 hangt op bij de balie van Bureau Onderwijs.

Voor de propaedeuseblokken vinden de tweede herkansingen plaats op 23 en 24 aug. Het overzicht hiervan volgt t.z.t.

Congres Vrouwenstudies GW

Op 11 april organiseert Vs GW een congres over de relatie tussen onderzoek en praktijk op het gebied van vrouwen, gezondheid en gezondheidszorg. Het congres draagt de titel "De kloof voorbij". Dr. G.Noordenbos, univ. docent Vs RUL, geeft "een nieuw perspectief op vrouwenstudies en gezondheidspraktijken". Dr. N.Nicolai, psychiater, spreekt over "de DSM 3 als scharnier tussen onderzoek en praktijk". 's Middags zijn er workshops geleid door vrouwen uit de praktijk. Thema's: verpleegkundig onderwijs, gezondheidsvoorlichting, vakbondswerk, huisarts, beleid en thuiszorg technologie. Het congres is bedoeld voor studenten, medewerkers en belangstellenden. Plaats: Tongersestraat 53 van 9.30-17.00 uur. Inschrijffolder: Vrouwenstudies GW, 887334.

Rechts-geleerdheid

Huisvesting

Wo. 4 apr. 14.00 uur Kollegezaal, begeleidingskollege door G. v. Maanen: Publiek Domein

Kol. Rechtsgeschiedenis

Wo. 4 apr. 13.00 uur Mabi bioscoop, kollege Rechtsgeschiedenis

Onrechtmatig gedrag

Wo. 4 apr. 15.00 uur Mabi bioscoop, kollege door G. Moles

Overheid dlt.

Wo. 4 apr. 19.00 uur Kollegezaal, kollege "Verhouding nationaal-internationaal recht door A.W. Heringa

Bloktoltsen 4-weeks blokken

Wo. 11 april 09.00 uur kollegezaal bloktoltsen 4-weeks blokken

Paasvakantie

Wo. 11 april t/m zondag 6 mei

Het LANDELIJK NETWERK MATHEMATISCHE BESLISKUNDE

vraagt

5 ASSISTENTEN IN OPLEIDING

Het Landelijk Netwerk Mathematische Besliskunde is een organisatie, die een landelijke tweede-fase onderzoekersopleiding in de mathematische besliskunde verzorgt. De gezamenlijke opleiding wordt gesteund door de faculteiten waar mathematische besliskunde wordt gedoceerd, aan alle Nederlandse universiteiten. De Rijksuniversiteit Groningen is de penvoerende instelling van het netwerk. Een subsidie van het Ministerie van Onderwijs & Wetenschappen stelt het Netwerk in staat om 5 assistenten in opleiding aan te stellen, en wel in de volgende projecten:

- Optimalisering van wachtrijsystemen met meerdere klantentypen.** Contactpersoon: Prof.dr.ir. O.J. Boxma, Centrum voor Wiskunde en Informatica te Amsterdam, tel. 020-5924094 of 020-5924075.
- Analyse en implementatie van locale zoekalgoritmen.** Contactpersoon: Prof.dr. J.K. Lenstra, Technische Universiteit Eindhoven, tel. 040-474770 of 040-473130.
- Gegeneraliseerde productvormoplossingen voor wachtrijsystemen.** Contactpersoon: Prof.dr. J. Wessels, Technische Universiteit Eindhoven, tel. 040-472608 of 040-473130.
- Polyhydrale methoden voor groepeeringsproblemen in flexibele productiesystemen.** Contactpersoon: prof.dr.ir. A.W.J. Kolen, Rijksuniversiteit Limburg, tel. 043-888842 of 043-888835.
- Stochastische geheeltallige programmering.** Contactpersoon: Dr. W.K. Klein Haneveld, Rijksuniversiteit Groningen, tel. 050-633786 of 050-633810.

Taak/opleiding

Bij elk van de genoemde projecten zal een assistent in opleiding worden aangesteld. Het onderzoek dient te leiden tot een proefschrift. De opleiding van de aio's zal in het kader van het netwerk-onderwijs plaatsvinden.

Vereisten

In aanmerking komen afgestudeerde ingenieurs, wiskundigen en econometristen. Ook zij die in de loop van 1990 denken af te studeren, kunnen reflecteren.

Salariëring

Het salaris bedraagt f. 1.778,- bruto per maand in het eerste jaar en loopt op tot f. 3.168,- bruto per maand in het laatste aanstellingsjaar.

Opmerkingen

De aio's van het netwerk worden aangesteld bij de instelling van de begeleider voor de periode van vier jaar.

Nadere inlichtingen over de projecten kunnen worden ingewonnen bij de bovengenoemde contactpersonen. Voor algemene informatie wordt verwezen naar de secretaris van het netwerk, dr. W.K. Klein Haneveld, tel. 050-633786 of 050-633810.

Datum indiensttreding: zo spoedig mogelijk.

Sollicitaties inzenden vóór 14 april.

Gelieve kenbaar te maken voor welk(e) project(en) belangstelling bestaat.

Richt uw sollicitatie met curriculum vitae aan de secretaris van het netwerk, dr. W.K. Klein Haneveld, Vakgroep Econometrie, Faculteit der Economische Wetenschappen, Rijksuniversiteit Groningen, Postbus 800, 9700 AV Groningen.

VERKIEZINGEN STUDENTLEDEN RL 1990

1. Kiezersregisters

Het Centraal Stembureau (CS) heeft op 28 maart 1990 de kiezersregisters vastgesteld. Dit besluit ligt t/m 4 april 1990 ter inzage bij het CS. In deze periode kan men er beroep tegen aantekenen bij het College van Beroep voor het WO.

2. Kandidaatstelling

Met het vaststellen van de kiezersregisters is de eerste periode in de verkiezingsprocedure verstrekken. Nu volgt de tweede, n.l. de kandidaatstelling. Deze vindt plaats op 9, 10 en 11 april 1990. Op deze dagen kunnen de kandidatenlijsten van 09.00 uur tot 11.30 uur en van 12.30 uur tot 17.00 uur bij het secretariaat van het CS worden ingeleverd (kamer 0026 B. Oud Gouvernement). De kandidatenlijsten zijn verkrijgbaar op de inzageplaatsen (zie Observant no. 27). De kandidatenlijst bestaat uit één kandidaatstellingsformulier, een aantal bewilligingsverklaringen en een aanwijzing voor het invullen van de kandidatenlijst. Voor het indienen van de kandidatenlijst gelden de volgende regels:

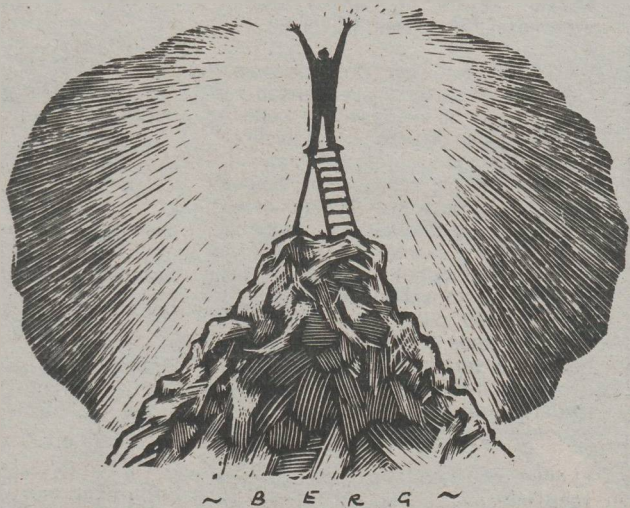
- *kandidaten en ondertekenaars moeten in het kiezersregister zijn ingeschreven (raadpleeg zondig het secretariaat van het CS, tst 7165).
- *de kandidatenlijst moet worden ondertekend door vijf kiezers.
- Voor de geleding studenten van de FdAW behoeft de kandidatenlijst, i.v.m. het geringe aantal kiesgerechtigden, slechts te worden ondertekend door één kiezer;
- *kandidaten en ondertekenaars van de kandidatenlijst dienen te behoren tot dezelfde geleding;
- *een kandidaat kan zich voor dezelfde geleding slechts éénmaal kandidaat stellen;
- *een kiezer mag voor dezelfde geleding slechts éénmaal een kandidatenlijst ondersteunen;
- *een kandidatenlijst mag niet worden ondertekend door op die lijst voorkomende kandidaten;
- *iedere kandidaat dient een verklaring te ondertekenen (de zgn. bewilligingsverklaring) waarin hij te kennen geeft akkoord te gaan met de kandidatuur. Deze verklaringen dienen tezamen met de kandidatenlijst te worden ingeleverd;

NB: Aangeraden wordt de bij de kandidatenlijst gevoegde aanwijzingen zorgvuldig te lezen !!

3. Vragen ?

Heeft U over een en ander nog vragen, dan kunt u contact opnemen met de secretaris van het CS, de heer G. Hensen, kamer 0026 B, Oud Gouvernement, tst. 7165.

De Mooie Momenten van het ALPINISME volgens Moret Ernst & Young

~ B E R G ~

Berg. Hoge verheffing van het aardoppervlak. Grondstofelijke oorzaak van het alpinisme. Een beetje berg is minstens vierduizend meter hoog. Een alpinist wil echter altijd hoger. Grootste tragedie in de historie van het alpinisme was derhalve de bedwijing van de *Mount Everest*.

Touw. Belangrijk hulpmiddel bij het alpinisme. Gemaakt van kunststof, meestal nylon. Het touw dient men aan een borstgordel te bevestigen of aan het lichaam zelf (bij voorkeur niet op halshoogte).

~ T O U W ~

Sneeuwblindheid. Zonder zonnebril kan men hoog in de bergen al snel lijden aan sneeuwblindheid. Daarna kan men voorlopig geen sneeuw meer zien.

~ S N E E U W B L I N D H E I D ~

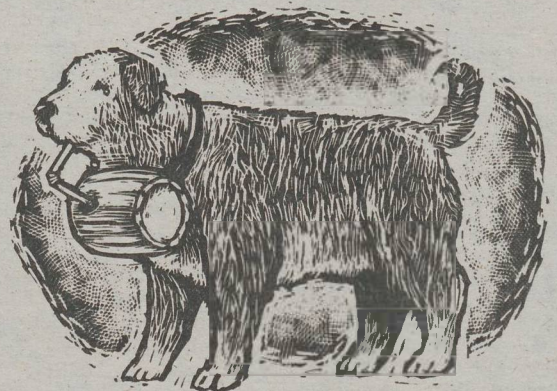
Klimmen. Klimmen doet men zelden alleen. Dat is wel zo gezellig. Het touw verbindt de voorklimmer met de naklimmer. Zo is men zelfs bij het vallen nooit alleen.

Sneeuwrens. Bij het beklimmen van hoge bergen passeert men op zekere hoogte de sneeuwrens. Hier ligt de eeuwige sneeuw. Overigens geen paradijs voor verslaafden.

Vallen. Hinderlijke bijkomstigheid van de bergsport. Hoewel het hele leven een kwestie is van vallen en opstaan, wordt deze wijze van afdalen

bij grote hoogtes streng afgeraden.

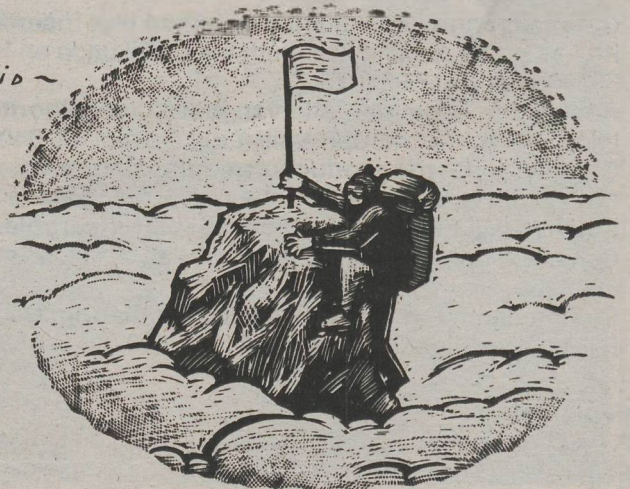
Sint Bernard. Grote hond. Wordt ingezet na sneeuwlawa-

~ S I N T B E R N A R D ~

nes. Draagt vaatje sterke drank om zijn hals. Geliefd bij alcoholische alpinisten.

Top. Het bereiken van het hoogste punt is altijd weer een hoogtepunt. De vlag wordt dan geplant. De bekende alpinist *Reinhold Messner* spreekt in dit verband van een topervaring. Bij een beetje berg ben je dan ook in de wolken.

~ T O P ~

Moret Ernst & Young is een organisatie van maatschappen op het gebied van accountancy, belastingzaken, organisatie en informatica. Bel eens met de heer R.J. Ekkebus (tel. 010-407 25 21) en ontdek dat ook een carrière z'n mooie momenten kent.

Moret Ernst & Young

Samenstelling Marlies In de Braekt

Bouvard en Pécuchet

Vrijdag 30 maart verzorgt de Stichting Strooker een voorstelling van Bouvard en Pécuchet naar de roman van Gustave Flaubert. Alles wat Bouvard en Pécuchet, de Laurel en Hardy van de negentiende eeuw ondernemen, is bij voorbaat gedoemd te mislukken. Vol enthousiasme storten ze zich in hun avonturen. Zaal Het Vervolg, 30 maart om 20.30 uur.

Limburgs Slagwerk Ensemble

Het Intro-concert van zondag 1 april a.s., dat om 15.30 uur begint, zal worden uitgevoerd door het Limburgs Slagwerk Ensemble. Dit slagwerk-ensemble werd in 1988 geformeerd door Pieter Jansen, aanvoerder slagwerk van het Limburgs Symfonie Orkest. Hij trok voor dit ensemble een aantal afgestudeerde collega's aan, aangevuld met studenten. Op het programma staan werken rond het thema Frankrijk van Maurice O'Hana, André Jolivet, Edgar Varèse en André Jolivet. Intropodium, St. Maartenspoort 2 te Maastricht.

XXe-eeuwse kamermuziek

Donderdag 5 april om 20.30 uur vindt het slotconcert van de cursus XXe-eeuwse kamermuziek plaats, die gedurende het studiejaar 1989/90 gegeven wordt aan de Rijkshogeschool Maastricht, afdeling Conservatorium. Dit concert vormt de afsluiting van een driedaags project dat in zijn geheel gewijd is aan de Belgische componist Henri Pousseur. Toegang gratis. Intropodium, St. Maartenspoort 2 te Maastricht.

Studenten Cabaret Festival

De Stichting Groninger Studenten Cabaret organiseert voor de vierde achtereenvolgende keer een cabaretfestival op 18, 19 en 20 oktober. De inschrijving staat tot 21 mei open voor alle HBO en WO studenten in Nederland en België. Tijdens een weekend in het begin van

juni worden er acht personen/groepen geselecteerd, die mogen deelnemen aan het festival, dat tot doel heeft het stimuleren van cabaret in de studentenwereld. Inschrijvingsformulieren kunnen worden aangevraagd bij de bovengenoemde stichting, Postbus 41030, 9701 CA, Groningen. Voor meer informatie kun je bellen naar Floor Rikken, tel. 050-143609 of Kita Meyering, tel. 050-181655.

Opera Forum Jong

Op 8 april vanaf 20.00 uur treedt Opera Forum Jong op met de opera 'La Finta Giardiniera' (De zogenaamde tuinhulp) in de Stadsschouwburg te Maastricht. De regie van dit jeugdwerk van W.A. Mozart is in handen van Matthias Remus, de muzikale leiding wordt verzorgd door Adam Gatehouse. La Finta Giardiniera speelt zich af tussen lust- en angstgevoelens met als spil: de liefde. De personages bevinden zich gevoelsmatig in een labyrint waarin ze verstrikt zijn geraakt. De opera vormt de afsluiting van twee jaren Opera Forum Jong. Het project Opera Forum Jong is bedoeld om jonge operamakers te begeleiden in de ontwikkeling van hun professionele carrière.

NESKO

Het Nederlands Studenten Kamer Orkest maakt binnenkort zijn zesentwintigste tournee. Dit kamerorkest bestaat uit ongeveer veertig studenten, afkomstig van de verschillende universiteiten en HBO-instellingen. Elk jaar wordt het orkest opnieuw samengesteld na audities. Daan Admiraal is de dirigent en hij heeft twee repetitieweekenden en een repetitieweek de tijd om deze studenten samen te smeden tot een echt orkest. Het NESKO werd mede opgericht door het Universitair Asiel Fonds (UAF), een organisatie die in Nederland vluchteling-studenten begeleidt. De opbrengst van de concerten gaat, indien mogelijk, naar het UAF. Op het programma staan werken van Prokofjeff, Bartok, Berio en De Falla. Het dichtstbijzijnde concert vindt plaats in de muziekschool in Eindhoven op 9 april om 20.00 uur.

"Zeker weten dat je huilt"

"Dit is een klote bib, intellectuele kutzooi hier." De Stadsbibliotheek heeft een plakkaat van twee bij vijf meter opgehangen bij de uitleenbalie. "Lees, kijk en luister eens voor een ander," staat erboven. Er hangen zwarte stiften om je tip aan anderen mede te delen. Het resultaat is een vermakelijke serie aanbevelingen, afgewisseld met verzuchtingen, ontbezemingen en verwensingen die minstens zo leuk zijn. Jongerencultuur kortom.

De eerste week dat het vel er hing, werd de bibliotheek druk bezocht door scholieren die de laatste hand legden aan hun leeslijst. Vandaar: "Als je leest voor je lijst moet je Büch's 'Weerzien' eens lezen. 96 bladzijden!" en "Gouden tip: éérst uittreksels zoeken. Eventueel het boek lezen."

"Matilde is geschreven door Roald Dahl. Echt waar het is het leukste ter wereld wat ik tot nu toe heb gelezen. Het gaat over een meisje dat allerlei dingen doet en heel veel kan."

Roald Dahl, Astrid Lindgren, Evert Hartman, Thea Beckman, Thea Dubelaar en Guus Kuijer; de scholieren die boeken van deze schrijvers lezen, zijn dwingend in hun pogingen anderen tot hun favoriet te bekeren. "Liegbeest van Thea Dubelaar moet je beslist het allereerst lezen."

Negatieve ervaringen zijn er met grotemensenschrijvers: "Marijke Höwelters Gelukgesproken niet op je lijst zetten!!" "Roos van vlees, Jan Wolkers, NIET lezen"

Corry de Koster, medewerkster media van de Stadsbibliotheek, beschouwt enigszins spijtig de vele volgens haar niet-literaire uitingen op de schrijfwand. Maar dat neemt ze op de koop toe:

"De bedoeling is toch dat mensen andere mensen helpen hun leeshorizon te verbreden en dat initiatief lijkt een succes te worden, als je ziet dat het ding na een paar dagen eigenlijk al vol was. We hadden niet verwacht dat het zo snel zou gaan, want het is een activiteit in het kader van de (landelijke) Bibliotheekdag en die is pas op 21 april. Dat het nu samenviel

met de Boekenweek is toeval."

Zaterdag 21 april wordt een open dag gehouden aan de Nieuwenhofstraat en dat is wat bijzonders voor een bibliotheek die volgens duistere bronnen altijd gesloten lijkt te zijn. Vanaf 10.00 uur: deskundigen beantwoorden vragen over uw boek, met andere woorden: kunst of kitsch in uw boekenkast. 's Middags staan de activiteiten in het teken van het Boekenkoffierproject Indonesië. De uitwerking van het thema van de Bibliotheekdag, "Lees eens voor een ander", moet uitmonden in een geldbedrag waarmee het boekenverkeer tussen honderden Indonesische eilandjes bekostigd kan worden. De bootjes zijn er wel, maar de schade die de boeken op weg van de ene lezer naar de andere oplopen, is groot. Daar moeten koffers voor aangeschaft worden.

De bieb zal bruisen van activiteit op 21 april. Demonstraties vioolbouwen en boekbinden, een Indonesische dansvoorstelling en een poppenkast. En de muurkrant wordt tentoongesteld. Of het tweede exemplaar dat er inmiddels hangt die eer ook te beurt zal vallen, is de vraag. De teksten wekken meer en meer de indruk van een toiletwand in open jongeren centrum 'Ruig en Vuig'. De creativiteit beperkt zich voorlopig tot het eerste exemplaar.

"Die man daar is mijn vader. Dat vond ik een heel spannend boek. Alleen de schrijver weet ik niet meer."

"Lees alleen Sven Massel. P.S. Breng Marsbataljon eens terug."

"Lees Kafka"

"Go ask Alice, heel mooi, wel heel zielig."

"Lees: Nicky's dagboek. Zeker weten dat je huilt."

Gelukkig kunnen ook niet-lezers terecht in de Stadsbibliotheek, ook op 21 april. Een blijbaar regelmatig bezoeker meldt: "In de bieb kom je altijd wel mooie vrouwen tegen."

Geert Dekker

Theater

Bailegangaire, Iers Weekend, Theater van het Oosten, Stadsschouwburg, 30 maart: 20.00 uur.

Bouvard en Pécuchet, Stichting Strooker, Zaal het Vervolg, 30 maart: 20.30 uur.

Calthleen, Iers Weekend, Theater van het Oosten, Theatercafé, 30 maart: 23.00 uur.

Ernst, Iers weekend, Theater van het Oosten, Stadsschouwburg, 31 maart: 20.00 uur

Molly Bloom, Theater van het Oosten, Theatercafé, 31 maart: 23.00 uur.

Beste maatjes, Paul de Leeuw, Stadsschouwburg, 5 april: 20.00 uur.

Collegium Musicum Limburg, kamerkoor, dirigent Jos Paumen, Stadsschouwburg Heerlen, 1 april: 12.00 uur.

Bosje Bloemen, Karin Bloemen, Stadsschouwburg Heerlen, 3 april: 20.00 uur.

Messiah Ballet, Introdans, Stadsschouwburg Heerlen, 4 april: 20.00 uur.

Oklahoma, Opéra Royal de Wallonie, Théâtre Royal Luik, 30 + 31 maart: 20.00 uur.

Muziek

Limburgs Symphonie Orkest, dirigent

Thomas Sanderling, Stadsschouwburg Heerlen, 30 maart: 20.00 uur en Staargebouw, 31 maart: 20.00 uur.

Limburgs Slagwerk Ensemble, Intropodium, 1 april: 15.30 uur.

Colorado String Quartet, recital, Redoutezaal, 3 april: 20.00 uur.

Lunchconcert, André Kerver en Inge Lulofs, Redoute, 4 april: 12.30 uur.

Henri Pousseur, eindproject in het kader van de cursus XXe Eeuwse Kamermuziek van de Rijkshogeschool Maastricht, Conservatorium, Intropodium, 5 april: 20.30 uur.

Diversen

Studium Generale, E. Vroman, literaire avond, 4 april: 20.00 uur.

Studium Generale, lezing van H. ten Have, C. Spreeuwenberg, E. Sutorius en F. van Wijnen over levensbeëindiging van comapatiënten, Aula RL, Tongersestraat 53, 5 april: 20.00 uur.

Exposities

Studium Generale, tentoonstelling over leven en werk van de in Maastricht geboren theoloog en filosoof Mathieu Schoenmakers (1875-1944), Universiteitsbibliotheek, Bonnefantstraat 2, 16 maart t/m 13 april. Openingstijden:

ma, di wo 9-18 uur, di, 9-21 uur, vr 9-17 uur, za 10-14 uur.

Anne Wind, monotypes en schilderijen, Schuurth & van Noorden, Rechtsraaf 64, Maastricht, 17 maart t/m 14 april.

Sim Visser, aquarellen, olieverven en pastels, en **Jeltje Nikkels-De Bosch Kemper**, keramiek, Galerie Hof van Oensel, Haagstraat 5, Oensel-Schimmert, 17 maart t/m 20 april. Openingstijden: do t/m zo: 14-17 uur.

Jos Dirix, beelden, **Annemiek Jongen** e.a., gouaches en schilderijen, Galerie de Sauveur, Dorpstraat 21, Ulestraten, 17 maart t/m 23 april. Openingstijden: do t/m zo 14-17 uur.

Théodore Schaepekens, schilderijen en tekeningen, Bonnefantmuseum, 28 jan. t/m 6 mei. Openingstijden: di t/m vr 10-17 uur, za + zo 11-17 uur.

Richard Serra, tekeningen, Bonnefantmuseum, 18 febr. t/m 27 mei. Openingstijden: zie boven.

Ger Stallenberg, schilderijen, Galerie Artisart, Grote Gracht 43, Maastricht, 24 maart t/m 28 april 1990. Openingstijden: di t/m za 13.30-17.30 uur.

Jacqueline van Dongen, schilderijen en **Miriam Severijns**, brons, Galerie De Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10 Cadier en Keer, 30 maart t/m 29 april. Openingstijden: vr t/m zo van 13-18 uur en volgens afspraak.

Twan Lendfers, beelden en tekenin-

gen, Galerie Signe, Akerstraat 82a Heerlen, 7 april t/m 6 mei. Openingstijden: wo t/m zo, 14-17 uur.

Felix van de Beek, Galerie Signe, Ottostrasse 88/90, Aken, 1 t/m 29 april. Open: do 18-21 uur. Vr t/m zo 14-17 uur.

Natascha Mann, schilderijen en grafiek, **Samuel Rachi**, installaties, Perroen Aktuele Kunst, Vrijthof 29 I, Maastricht, 10 maart t/m 1 april. Openingstijden: wo-vr 13-18 uur, za 13-17 uur of volgens afspraak.

Grenzbereiche der Druckgraphik, diverse kunstenaars, Generaalshuis, 10 maart t/m 2 april. Openingstijden: ma 13-16 uur, di-vr 11-16 uur, za 11-14 uur.

Paul Bartels, 32 zeefdrukken, Kasteel Bethlehem, Jeruzalemweg 1 Maastricht, 25 maart t/m 23 mei. Openingstijden: ma t/m vr 9-17 uur.

Erik Toebosch, schilderijen en zeefdrukken, Gemeentemuseum Roermond, 24 maart t/m 27 mei. Openingstijden: di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur.

Wouter van Romondt, schilderijen, tekeningen, platiëken, Galerie Fah, Brusselsestraat 80 Maastricht, 30 maart t/m 6 mei. Openingstijden: vr-zo 13-17 uur.

Lydia Schouten, installaties, mixed-media, Galerie Wanda Reiff, Rechtsstraat 42 Maastricht, 10 maart t/m 28

april. Openingstijden: di t/m za 13-18 uur.

Jiri Kolár, Hommage à van Gogh, Museum Van Bommel - Van Dam, Deken van Oppensingel 8, Venlo, 25 maart t/m 6 mei. Openingstijden: di t/m vr 10-16.30 uur.

Film

Speelweek 30 maart t/m 5 april

Filmhuis Lumière, Bogaardenstraat 40b

Dagen van Dulsternis, 20.00 uur
Short film about love, 21.00 uur
Torch Song Trilogy, 22.30 uur.

Mabi, Kleine Gracht 24a

Geen opgave

Cinema Palace, Wyckerbrugstr. 1

Koko Flanel, dag. 18.45, 21.30 uur, Za, zo, wo om 15.00 uur.

Dead Poets Society, dag. 18.30, 21.15 uur.

The war of the roses, dag. 18.30, 21.15 uur. Za + wo om 15.00 uur.

